

DEVA HOLDİNG A.Ş.
VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
SONA EREN DOKUZ AYLIK ARA DÖNEME
AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

İçindekiler

	<u>Sayfa</u>
Konsolide finansal durum tablosu	1 - 2
Konsolide kar veya zarar tablosu	3
Konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu	4
Konsolide özkaynaklar değişim tablosu	5
Konsolide nakit akış tablosu	6 - 7
Konsolide finansal tablolara ait açıklayıcı notlar	8-84

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU**

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

		Cari Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 30 Eylül 2018	Önceki Dönem (Bağımsız denetimden geçmiş) 31 Aralık 2017
	Dipnot Referansları		
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		934.451.467	621.511.152
Nakit ve Nakit Benzerleri	4	131.412.143	77.869.867
Ticari Alacaklar	7	339.280.631	292.032.347
<i>İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar</i>	6	12.754.537	11.793.094
<i>İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar</i>		326.526.094	280.239.253
Diğer Alacaklar	8	624.286	460.429
Stoklar	9	399.037.527	215.644.519
Peşin Ödenmiş Giderler	10	36.799.808	22.731.603
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	11	109.183	392.497
Diğer Dönen Varlıklar	19	27.187.889	12.379.890
Duran Varlıklar		693.281.210	634.895.717
Maddi Duran Varlıklar	12	386.346.304	364.827.920
Maddi Olmayan Duran Varlıklar		266.784.425	240.294.847
<i>Şerefiye</i>	14	1.782.731	1.782.731
<i>Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar</i>	13	265.001.694	238.512.116
Peşin Ödenmiş Giderler	10	26.866.575	19.873.407
Ertelenmiş Vergi Varlığı	27	13.283.906	9.899.543
TOPLAM VARLIKLAR		1.627.732.677	1.256.406.869

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU (DEVAMI)**

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

		Cari Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 30 Eylül 2018	Önceki Dönem (Bağımsız denetimden geçmiş) 31 Aralık 2017
	Dipnot Referansları		
KAYNAKLAR			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		558.829.166	418.736.092
Kısa Vadeli Borçlanmalar	5	251.181.960	85.579.373
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	5	125.596.364	211.358.682
Ticari Borçlar	7	123.051.401	67.025.460
İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	6	14.856.654	3.682.174
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar		108.194.747	63.343.286
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	18	9.770.070	9.516.685
Diğer Borçlar	8	1.842.767	1.171.107
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar		1.842.767	1.171.107
Devlet Teşvik ve Yardımları	15	1.759.045	1.588.006
Ertelenmiş Gelirler	10	5.380.693	7.381.167
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	27	800.604	335.180
Kısa Vadeli Karşılıklar		37.964.103	33.333.543
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin			
Kısa Vadeli Karşılıklar	18	26.598.518	24.022.259
Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	16	11.365.585	9.311.284
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	19	1.482.159	1.446.889
Uzun Vadeli Yükümlülükler		373.899.214	232.580.675
Uzun Vadeli Borçlanmalar	5	322.332.405	191.355.369
Devlet Teşvik ve Yardımları	15	28.965.255	20.174.443
Ertelenmiş Gelirler	10	1.237.258	1.926.675
Uzun Vadeli Karşılıklar		21.364.296	19.124.188
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin			
Uzun Vadeli Karşılıklar	18	21.364.296	19.124.188
ÖZKAYNAKLAR		695.004.297	605.090.102
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar		695.004.297	605.090.102
Ödenmiş Sermaye	20	200.019.288	200.019.288
Sermaye Düzeltme Farkları	20	140.080.696	140.080.696
Geri Alınan Paylar (-)	20	(28.847)	(28.847)
Paylara İlişkin Primler/İskontolar	20	2.870.803	2.870.803
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak			
Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler		(6.212.957)	(6.655.491)
Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kayıpları		(6.212.957)	(6.655.491)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak			
Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler		(1.658.344)	(446.344)
Yabancı Para Çevirim Farkları		(1.658.344)	(446.344)
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	20	150.864.955	150.864.955
Ortak Kontrole Tabi Teşebbüs veya İşletmeleri			
İçeren Birleşmelerin Etkisi		(146.500)	(146.500)
Geçmiş Yıllar Karları	20	118.239.042	25.988.867
Net Dönem Karı		90.976.161	92.542.675
TOPLAM KAYNAKLAR		1.627.732.677	1.256.406.869

Ekli dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

		Cari Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Ocak- 30 Eylül 2018	Cari Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Temmuz- 30 Eylül 2018	Önceki Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Ocak- 30 Eylül 2017	Önceki Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Temmuz- 30 Eylül 2017
	Dipnot Referansları				
Hasılat	21	734.722.239	230.151.307	597.722.030	178.605.282
Satışların Maliyeti (-)	21	(367.740.655)	(116.359.874)	(342.983.008)	(104.147.702)
BRÜT KAR		366.981.584	113.791.433	254.739.022	74.457.580
Pazarlama Giderleri (-)	22	(111.505.886)	(35.985.673)	(84.553.511)	(25.750.852)
Genel Yönetim Giderleri (-)	22	(68.509.470)	(26.234.644)	(53.897.519)	(19.057.481)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	22	(27.364.307)	(9.310.851)	(17.339.407)	(1.672.862)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	24	121.002.588	59.266.418	54.818.786	16.391.671
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	24	(87.572.546)	(31.356.560)	(47.547.444)	(13.067.695)
ESAS FAALİYET KARI		193.031.963	70.170.123	106.219.927	31.300.361
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	25	427.010	58.014	715.402	474.710
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	25	-	-	(754.332)	-
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		193.458.973	70.228.137	106.180.997	31.775.071
Finansman Giderleri (-)	26	(89.300.410)	(43.459.944)	(43.824.293)	(14.870.456)
VERGİ ÖNCESİ KAR		104.158.563	26.768.193	62.356.704	16.904.615
Vergi Geliri / (Gideri)		(13.182.402)	962.316	(2.359.636)	2.573.301
Dönem Vergi Gideri	27	(16.594.898)	346.970	(579.703)	2.542.479
Ertelenmiş Vergi (Geliri) / Gideri	27	3.412.496	615.346	(1.779.933)	30.822
DÖNEM KARI		90.976.161	27.730.509	59.997.068	19.477.916
Dönem Karının Dağılımı					
Ana Ortaklık Payları		90.976.161	27.730.509	59.997.068	19.477.916
		90.976.161	27.730.509	59.997.068	19.477.916
Pay başına kazanç	28	0,0045	0,0014	0,0030	0,0010
Sulandırılmış pay başına kazanç	28	0,0045	0,0014	0,0030	0,0010

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

		Cari Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Ocak- 30 Eylül 2018	Cari Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Temmuz- 30 Eylül 2018	Önceki Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Ocak- 30 Eylül 2017	Önceki Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Temmuz- 30 Eylül 2017
	Dipnot Referansları				
DÖNEM KARI		90.976.161	27.730.509	59.997.068	19.477.916
DİĞER KAPSAMLI GİDERLER					
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar		442.534	-	(395.297)	-
Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları / (Kayıplan)	18	553.167	-	(494.121)	-
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Diğer Kapsamlı Gelire İlişkin Vergiler	27	(110.633)	-	98.824	-
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar		(1.212.000)	(1.658.344)	(79.392)	11.847
Yabancı Para Çevirim Farkları		(1.212.000)	(1.658.344)	(79.392)	11.847
DİĞER KAPSAMLI (GİDER) / GELİR		(769.466)	(1.658.344)	(474.689)	11.847
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		90.206.695	26.072.165	59.522.379	19.489.763
Toplam Kapsamlı Gelirin Dağılımı:		90.206.695	26.072.165	59.522.379	19.489.763
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		-	-	-	-
Ana Ortaklık Payları		90.206.695	26.072.165	59.522.379	19.489.763

Ekli dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

		Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltmesi farkları	Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)	Geri Alınan Paylar (-)	Paylara İlişkin Primler / İskontolar	Tanımlanmış fayda planlarından aktüeryal kazanç ve kayıplar	Yabancı para çevrim farkları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Ortak Kontrolle Tabi Teşebbüs veya İşletmeleri İçeren Birleşmelerin Etkisi	Geçmiş yıllar (zararları) / karları	Net dönem karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Toplam özkaynaklar
1 Ocak 2017 itibariyle bakiye	20	200.019.288	140.080.696	-	(28.847)	2.870.803	(6.560.413)	(241.336)	150.864.955	(146.500)	(34.342.234)	60.331.101	512.847.513	-	512.847.513
Geçmiş yıllar zararlarına transfer		-	-	-	-	-	-	-	-	-	60.331.101	(60.331.101)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir		-	-	-	-	-	(395.297)	(79.392)	-	-	-	59.997.068	59.522.379	-	59.522.379
<i>Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kayıpları</i>		-	-	-	-	-	(395.297)	-	-	-	-	-	(395.297)	-	(395.297)
<i>Yabancı para çevrim farkları</i>		-	-	-	-	-	-	(79.392)	-	-	-	-	(79.392)	-	(79.392)
<i>Net dönem karı</i>		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59.997.068	59.997.068	-	59.997.068
30 Eylül 2017 itibariyle bakiye	20	200.019.288	140.080.696	-	(28.847)	2.870.803	(6.955.710)	(320.728)	150.864.955	(146.500)	25.988.867	59.997.068	572.369.892	-	572.369.892
1 Ocak 2018 itibariyle bakiye	20	200.019.288	140.080.696	-	(28.847)	2.870.803	(6.655.491)	(446.344)	150.864.955	(146.500)	25.988.867	92.542.675	605.090.102	-	605.090.102
Muhasebe politikalarındaki değişikliklere ilişkin düzeltmeler (Not 2)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	(292.500)	-	(292.500)	-	(292.500)
Geçmiş yıllar karlarına transfer		-	-	-	-	-	-	-	-	-	92.542.675	(92.542.675)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir		-	-	-	-	-	442.534	(1.212.000)	-	-	-	90.976.161	90.206.695	-	90.206.695
<i>Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları</i>		-	-	-	-	-	442.534	-	-	-	-	-	442.534	-	442.534
<i>Yabancı para çevrim farkları</i>		-	-	-	-	-	-	(1.212.000)	-	-	-	-	(1.212.000)	-	(1.212.000)
<i>Net dönem karı</i>		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90.976.161	90.976.161	-	90.976.161
30 Eylül 2018 itibariyle bakiye	20	200.019.288	140.080.696	-	(28.847)	2.870.803	(6.212.957)	(1.658.344)	150.864.955	(146.500)	118.239.042	90.976.161	695.004.297	-	695.004.297

Ekli dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

		Cari Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Ocak – 30 Eylül 2018	Önceki Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Ocak – 30 Eylül 2017
	Dipnot Referansları		
İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		101.536.036	130.503.696
Dönem Karı		90.976.161	59.997.068
Dönem Net Karı (Zararı) Mutabakatı İle İlgili Düzeltmeler:		255.747.747	119.744.043
Amortisman ve İfta Gideri İle İlgili Düzeltmeler	21 - 23	24.547.361	21.997.613
Değer Düşüklüğü (İptali) İle İlgili Düzeltmeler:		39.693.228	21.195.988
Alacaklarda Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	7-8	890.530	(1.918.933)
Stok Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	9	1.757.110	2.553.287
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlık Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler:	13	37.045.588	20.561.634
Karşılıklar İle İlgili Düzeltmeler:		47.410.044	41.382.838
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	18	17.421.490	14.571.335
Dava ve/veya Ceza Karşılıkları (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	16	4.114.832	2.813.076
Diğer Karşılıklar (İptalleri) ile İlgili Düzeltmeler	16	25.873.722	23.998.427
Faiz (Gelirleri) ve Giderleri İle İlgili Düzeltmeler:		68.180.136	35.582.284
Faiz Gelirleri ile İlgili Düzeltmeler	24	(5.656.187)	(3.820.608)
Faiz Giderleri ile İlgili Düzeltmeler	26	73.836.323	39.402.892
Vergi (Geliri) Gideri İle İlgili Düzeltmeler:	27	13.182.402	2.359.636
Nakit Dışı Kalemlere İlişkin Diğer Düzeltmeler:		(5.762.105)	(4.643.193)
Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar (Kazançlar) İle İlgili Düzeltmeler:		(427.010)	38.930
Maddi Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar (Kazançlar) ile İlgili Düzeltmeler	25	(427.010)	38.930
Yatırım ya da Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışlarına Neden Olan Diğer Kalemlere İlişkin Düzeltmeler		70.402.413	3.398.207
Kar (Zarar) Mutabakatı İle İlgili Diğer Düzeltmeler		(1.478.722)	(1.568.260)
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler:		(207.460.184)	(14.875.858)
Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış) ile İlgili Düzeltmeler		(41.280.672)	(12.465.129)
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış)		(961.443)	4.628.549
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış)		(40.319.229)	(17.093.678)
Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Azalış (Artış) ile İlgili Düzeltmeler:		(1.054.387)	1.705.293
İlişkili Olmayan Taraflardan Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Azalış (Artış)		(1.054.387)	1.705.293
Stoklardaki Azalışlar (Artışlar) İle İlgili Düzeltmeler		(178.203.011)	(24.335.546)
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Azalış (Artış)		(14.068.205)	(8.575.695)
Ticari Borçlardaki Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler:		56.025.941	13.147.177
İlişkili Taraflara Ticari Borçlardaki Artış (Azalış)		11.174.480	2.992.987
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlardaki Artış (Azalış)		44.851.461	10.154.190
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlardaki Artış (Azalış)		253.385	1.784.033
Faaliyetler ile İlgili Diğer Borçlardaki Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler:		671.660	262.114
İlişkili Olmayan Taraflara Faaliyetlerle İlgili Diğer Borçlardaki Artış (Azalış)		671.660	262.114
Ertelenmiş Gelirlerdeki Artış (Azalış)		(2.689.891)	7.880.798
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Diğer Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler:		(27.115.004)	5.721.097
Faaliyetlerle İlgili Diğer Varlıklardaki Azalış (Artış)		(14.524.685)	4.616.275
Faaliyetlerle İlgili Diğer Yükümlülüklerdeki Artış (Azalış)		(12.590.319)	1.104.822
Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları		139.263.724	164.865.253
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler	18	(15.556.082)	(14.792.783)
Diğer Karşılıklara İlişkin Ödemeler	16	(22.171.606)	(19.568.774)

Ekli dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**30 EYLÜL 2018 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME AİT
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU (DEVAMI)**

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

		Cari Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Ocak – 30 Eylül 2018	Önceki Dönem (Sınırlı denetimden geçmemiş) 1 Ocak – 30 Eylül 2017
	Dipnot Referansları		
YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI		(115.665.527)	(91.649.233)
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri		476.810	921.184
Maddi Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri	12-25	476.810	921.184
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları		(113.246.829)	(91.266.957)
Maddi Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	12	(46.100.965)	(40.918.218)
Maddi Olmayan Duran Varlık Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	13	(67.145.864)	(50.348.739)
Verilen Nakit Avans ve Borçlar		(6.993.168)	(2.643.271)
Verilen Diğer Nakit Avans ve Borçlar	10	(6.993.168)	(2.643.271)
Devlet Teşviklerinden Elde Edilen Nakit Girişleri	15	4.097.660	1.339.811
FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		68.979.399	4.941.929
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri		805.253.819	616.127.917
Kredilerden Nakit Girişleri		660.786.694	616.127.917
İhraç Edilen Borçlanma Araçlarından Nakit Girişleri		144.467.125	-
Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(691.448.613)	(585.190.679)
Kredi Geri Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(566.102.566)	(574.338.211)
İhraç Edilmiş Borçlanma Araçları Geri Ödemelerinden Nakit Çıkışları		(125.346.047)	(10.852.468)
Ödenen Faiz		(50.577.626)	(29.747.229)
Alınan Faiz	24	5.751.819	3.751.920
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (AZALIŞ)		54.849.908	43.796.392
Yabancı Para Çevrim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi		(1.212.000)	(79.392)
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (AZALIŞ)		53.637.908	43.717.000
DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	4	77.723.146	27.429.384
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	4	131.361.054	71.146.384

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

1. GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Deva Holding A.Ş. (“Şirket”) İstanbul, Türkiye’de faaliyet göstermektedir. Şirket 22 Eylül 1958 yılında kurulmuş olup, Şirket’in ana faaliyet konusu beşeri ilaç üretimi ve pazarlamasıdır. Şirket’in ticaret ünvanı ve faaliyetlerini yürüttüğü adresi aşağıdaki gibidir:

Deva Holding A.Ş. Halkalı Merkez Mahallesi Basın Ekspres Caddesi No:1 K.Çekmece / İstanbul.

Grup’ta çalışan ortalama personel sayısı 30 Eylül 2018 tarihinde biten dönem için 2.198 kişidir (31 Aralık 2017: 2.036).

Eastpharma S.A.R.L. Şirket’in ana hissedarıdır. Eastpharma S.A.R.L. 2006 yılında Lüksemburg’da kurulmuştur ve %100’ü 2006 yılında kurulan ve Bermuda merkezli bir şirket olan Eastpharma Ltd.’ye aittir. Eastpharma S.A.R.L. 27 Kasım 2006’da Şirket’in %52,6’sını satın almıştır. Eastpharma S.A.R.L. sonraki dönemlerde hisse alımına devam etmiştir. 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla Eastpharma S.A.R.L. Deva hisselerinin %82,2’sine sahiptir (31 Aralık 2017: %82,2). 2011 yılında, Sermaye Piyasası Kurulu’nun 26 Mayıs 2011 tarihli onayı ile Şirket çıkarılmış sermayesini nakit artırmak suretiyle, 180.070.656 TL’den 200.000.000 TL’ye yükseltmiştir. Bu artışın 16.384.384 TL’si Eastpharma S.A.R.L. tarafından nakit olarak, kalan 3.544.960 TL’lik kısmı ise diğer ortaklar tarafından karşılanmıştır. Eastpharma Ltd. ana hissedarları GEM Global Equities Management S.A. tarafından yönetilen fonlardır.

Şirket hisseleri 24 Mart 1986 tarihinden itibaren Borsa İstanbul’da işlem görmeye başlamıştır.

30 Eylül 2018 tarihinde Şirket sermayesi hisse başına beher değeri 0,01 TL tutarında toplam 20.001.928.778 adet hisseden oluşmaktadır (31 Aralık 2017: 20.001.928.778). Şirket’in nominal sermaye yapısı aşağıdaki gibidir (Not 20):

Ortaklar	%	30 Eylül		31 Aralık	
		2018	%	2017	
Eastpharma SARL	82,2	164.424.760	82,2	164.424.760	
Diğer	17,8	35.594.528	17,8	35.594.528	
Nominal sermaye	100,0	200.019.288	100,0	200.019.288	
Sermaye düzeltme farkları		140.080.696		140.080.696	
Geri alınan paylar (-)		(28.847)		(28.847)	
Düzeltilmiş sermaye		340.071.137		340.071.137	

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

1. GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Bağlı Ortaklıklar

Şirket’in 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla bağlı ortaklıklarının (hep birlikte “Grup”) detayları ve başlıca faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

Bağlı Ortaklıklar

Bağlı Ortaklıklar	Ana faaliyeti	Grup'un sermayedeki pay oranı ve oy kullanma hakkı oranı (%)	
		30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Devatis Ltd	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların Yeni Zelanda ve Avustralya'da satış ve dağıtımı	100	100
Devatis GmbH (*)	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların Almanya'da satış ve dağıtımı	100	100
Devatis A.G (*)	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların İsviçre'de satış ve dağıtımı	100	100
Devatis Inc (*)	Beşeri-tıbbi ve veteriner ilaçların Amerika'da satış ve dağıtımı	100	100

(*) İlgili şirketlerin faal olmamaları sebebiyle konsolide finansal tablolara önemli bir etkisi yoktur. Bu nedenle konsolidasyona dahil edilmemektedirler.

Grup’un bağlı ortaklıkları yurtdışında faaliyet göstermektedirler.

Grup’un bağlı ortaklıklarının tam ünvanları aşağıda belirtildiği gibidir:

Devatis Ltd.
Devatis GmbH
Devatis A.G
Devatis Inc.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

1. GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Bağlı Ortaklıklar (devamı)

Şirket ve bağlı ortaklıkları ilaç sektöründe faaliyet göstermektedir ve pazarda yer edinmiş jenerik ilaç üreticilerindendir. Şirket’in geniş bir ürün yelpazesi bulunmaktadır ve satış ekibi tüm ülkeye yayılmıştır. Grup’un 4 farklı lokasyonda 4 üretim tesisi bulunmaktadır.

Şirket 354 değişik formda 180 ilaç molekülüne sahiptir. Bunlardan 10 tanesi (13 değişik formda) lisans haklarının kullanım yolu ile üretilip satılan ürünlerdir.

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla iş bölümleri beşeri ilaç üretim ve satışı, veteriner ve tarım ilaçları üretim ve satışı ve diğerdir.

Beşeri ilaç bölümü gelirinin büyük bölümünü jenerik ve ruhsatlı ilaçların satışından elde etmektedir. Jenerik ilaçlar, Şirket’in üretilen aktif ilaç bileşeninin kimyasal ismi yerine Şirket’in ticari markası altında sattığı nihai ürünlerdir. Orijinal ilaçlar, Şirket’in, ilaç bileşeninin haklarını elinde bulunduran diğer ilaç şirketlerinin lisansları altında ürettiği ve sattığı nihai ilaçlardır. Bu iş bölümü kas sistemi, beslenme, metabolizma ve kalp ve damar hastalıkları tedavisinde kullanılan geniş bir ilaç yelpazesine sahiptir. Kurumsal harcamalar ve varlıklar beşeri ilaç satış iş bölümünde yer almaktadır.

Beşeri ilaç bölümü aynı zamanda ilaç ve antibiyotiklerin aktif maddesi “API” üretim ve yerel üreticilerle birlikte yabancı ilaç şirketlerine satışını da içermektedir. Şirket, üretim faaliyetlerinin yanı sıra mikrobiyoloji laboratuvarında hammadde adaptasyon, mikroorganizma seleksiyon, besiyeri formülasyon vb. deneme ve araştırma çalışmaları yapmakta, pilot fermentörlerde de çeşitli deneme ve araştırma fermentasyonlarını gerçekleştirmektedir.

Veteriner ve tarım ilaçları iş bölümünün geliri 105 değişik formda ve 73 ilaç molekülünün satışından elde edilmektedir.

Diğer iş bölümündeki faaliyetler kolonya ürünleri üretimi ve satışından oluşmaktadır.

Grup’un faaliyetleriyle ilgili iş bölümü bilgileri Not 3’te sunulmuştur.

Finansal Tabloların Onaylanması

Finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve 2 Kasım 2018 tarihinde yayınlanması için yetki verilmiştir.

İşletmenin sürekliliği

Grup konsolide finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine göre hazırlamıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

Uygunluk Beyanı

Grup yasal defterleri ile yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu (“TTK”) ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun tutmakta ve hazırlamaktadır. Yurt dışında faaliyet gösteren bağlı ortaklıklar, muhasebe kayıtlarını ve finansal tablolarını faaliyette bulunduğu ülkelerin para birimi cinsinden ve o ülkelerin mevzuatına uygun olarak hazırlamaktadır.

İlişikteki finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Seri II, 14.1 No’lu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları / Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları (“TMS/IFRS”) esas alınmıştır.

Ayrıca finansal tablolar ve dipnotlar SPK tarafından 7 Haziran 2013 tarihli duyuru ile açıklanan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Grup ile Grup’a bağlı Türkiye’de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu (“TTK”), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı (“Maliye Bakanlığı”) tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı Şartlarına uymaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren bağlı ortaklıklar muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını faaliyette bulundukları ülkelerin para birimleri cinsinden ve o ülkelerin mevzuatına uygun olarak hazırlamaktadırlar. TFRS’na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esaslı baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır.

Kullanılan Para Birimi

Grup’un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket’in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir. Yurtdışında faaliyette bulunan bağlı ortaklığa ait finansal tablolar (Devatis Ltd’nin fonksiyonel para birimi Yeni Zelanda Dolarıdır.), özkaynak kalemleri haricindeki finansal durum tablosu kalemleri için dönem sonu kuru, özkaynak kalemleri için tarihi kurlar ve gelir tablosu kalemleri için ise ortalama kurlar kullanılarak sunum para birimine çevrilmiştir.

Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Finansal Tabloların Düzeltilmesi

SPK’nın 17 Mart 2005 tarih ve 11/367 sayılı kararı uyarınca, Türkiye’de faaliyette bulunan ve Türkiye Muhasebe Standartları’na (TMS/IFRS uygulamasını benimseyenler dahil) uygun olarak finansal tablo hazırlayan şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasına son verilmiştir. Buna istinaden, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren 29 No’lu “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” Standardı (“TMS 29”) uygulanmamıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Konsolidasyon Esasları

Konsolide finansal tablolar, Şirket ve Şirket’in bağlı ortaklıkları tarafından kontrol edilen işletmelerin finansal tablolarını kapsar. Kontrol, Şirket’in aşağıdaki şartları sağlaması ile sağlanır:

- Yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde gücünün olması;
- Yatırım yapılan şirket/varlıktan elde edeceği değişken getirilere açık olması ya da bu getirilere hakkı olması; ve
- Getiriler üzerinde etkisi olabilecek şekilde gücünü kullanabilmesi.

Yukarıda listelenen kriterlerin en az birinde herhangi bir değişiklik oluşmasına neden olabilecek bir durumun ya da olayın ortaya çıkması halinde Şirket yatırımının üzerinde kontrol gücünün olup olmadığını yeniden değerlendirir.

Şirket’in yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde çoğunluk oy hakkına sahip olmadığı durumlarda, ilgili yatırımın faaliyetlerini tek başına yönlendirebilecek/yönetebilecek şekilde yeterli oy hakkının olması halinde, yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde kontrol gücü vardır. Şirket, aşağıdaki unsurlar da dahil olmak üzere, ilgili yatırımdaki oy çoğunluğunun kontrol gücü sağlamak için yeterli olup olmadığının değerlendirmesinde konuyla ilgili tüm olayları ve şartları göz önünde bulundurur.

- Şirket’in sahip olduğu oy hakkı ile diğer hissedarların sahip olduğu oy hakkının karşılaştırılması;
- Şirket ve diğer hissedarların sahip olduğu potansiyel oy hakları;
- Sözleşmeye bağlı diğer anlaşmalardan doğan haklar; ve
- Şirket’in karar verilmesi gereken durumlarda ilgili faaliyetleri yönetmede (geçmiş dönemlerdeki genel kurul toplantılarında yapılan oylamalar da dahil olmak üzere) mevcut gücünün olup olmadığını gösterebilecek diğer olay ve şartlar.

Bir bağlı ortaklığın konsolidasyon kapsamına alınması Şirket’in bağlı ortaklık üzerinde kontrole sahip olmasıyla başlar ve kontrolünü kaybetmesiyle sona erer. Yıl içinde satın alınan veya elden çıkarılan bağlı ortaklıkların gelir ve giderleri, satın alım tarihinden elden çıkarma tarihine kadar konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna dahil edilir.

Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelirin her bir kalemi ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aittir. Kontrol gücü olmayan paylar ters bakiye ile sonuçlansa dahi, bağlı ortaklıkların toplam kapsamlı geliri ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aktarılır.

Gerekli olması halinde, Grup’un izlediği muhasebe politikalarıyla aynı olması amacıyla bağlı ortaklıkların finansal tablolarında muhasebe politikalarıyla ilgili düzeltmeler yapılmıştır.

Tüm grup içi varlıklar ve yükümlülükler, özkaynaklar, gelir ve giderler ve Grup şirketleri arasındaki işlemlere ilişkin nakit akışları konsolidasyonda elimine edilir.

Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler

Muhasebe politikalarında bir değişiklik olduğu takdirde, yapılan önemli değişiklikler geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem konsolide finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir. Dönem içerisinde Grup’un muhasebe politikalarında herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Finansal Tabloların Düzeltilmesi

Mali durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup’un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklılıklar açıklanır. Cari dönemde Grup, önceki dönem finansal tablolarında herhangi bir değişiklik yapmamıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup’un cari dönem içerisinde muhasebe tahminlerinde önemli bir değişikliği olmamıştır.

Tespit edilen önemli bir muhasebe hatası söz konusu olursa, düzeltme geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla sona eren ara hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup’un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

i) 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

TMS 7 Nakit Akış Tabloları (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017’de, TMS 7 Nakit Akış Tabloları standardında değişikliklerini yayınlamıştır. Değişiklikler, Şirket’in, finansal tablo kullanıcılarının finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülüklerdeki değişiklikleri değerlendirebilmeleri için gerekli açıklamaları, nakit akışlarından kaynaklanan değişiklikleri ve nakit akışı yaratmayan değişiklikleri içerecek şekilde sunması için TMS 7’ye açıklık getirilmesini amaçlamaktadır. Dipnot açıklamalarındaki iyileştirmeler, şirketlerin finansal borçlarındaki değişiklikler için bilgi sağlamasını gerektirmektedir. Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Grup’un bu değişiklikleri ilk kez uygulamasında, önceki dönemlere ilişkin karşılaştırmalı bilgi sunulmasına gerek yoktur. Grup söz konusu değişiklikler kapsamında yapılacak ilave açıklamaları 30 Eylül 2018 dokuz aylık konsolide finansal tablolarında açıklamaktadır.

TMS 12 Gelir Vergileri: Gerçekleşmemiş Zararlar için Ertelenmiş Vergi Varlıklarının Muhasebeleştirilmesi (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017’de, TMS 12 Gelir Vergileri standardında değişikliklerini yayınlamıştır. Yapılan değişiklikler gerçeğe uygun değeri ile ölçülen borçlanma araçlarına ilişkin ertelenmiş vergi muhasebeleştirilmesi konusunda açıklık getirmektedir. Değişiklikler; gerçekleşmemiş zararlar için ertelenmiş vergi varlıklarının muhasebeleştirilmesi hükümleri konusunda, uygulamadaki mevcut farklılıkları gidermeyi amaçlamaktadır. Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geriye dönük olarak uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Ancak, değişikliklerin ilk kez uygulandığı dönem, karşılaştırmalı sunulan ilk dönemin açılış özkaynaklarındaki etki, açılış geçmiş yıllar karları/zararları ve diğer özkaynak kalemleri arasında ayrıştırılmadan, açılış geçmiş yıllar karları/zararlarında (ya da uygun olması durumunda bir diğer özkaynak kaleminde) muhasebeleştirilebilecektir. Söz konusu değişikliklerin Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir. Değişiklik Grup için geçerli değildir ve Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

i) 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar (devamı)

TFRS 15 - Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat

KGK Eylül 2016’da TFRS 15 Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat standardını yayınlamıştır. Yayımlanan bu standart, UMSK’nın Nisan 2016’da UFRS 15’e açıklık getirmek için yaptığı değişiklikleri de içermektedir. Standarttaki yeni beş aşamalı model, hasılatın muhasebeleştirme ve ölçüm ile ilgili gereklilikleri açıklamaktadır. Standart, müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılatı uygulanacak olup bir işletmenin olağan faaliyetleri ile ilgili olmayan bazı finansal olmayan varlıkların (örneğin maddi duran varlık çıkışları) satışının muhasebeleştirilip ölçülmesi için model oluşturmaktadır. TFRS 15’in uygulama tarihi 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleridir. Grup Yönetimi tarafından yapılan TFRS 15 değerlendirmeleri sonucunda ilgili standart değişikliğinin Grup finansal tabloları üzerindeki etkisi sınırlı olduğundan grup, ilgili standart değişikliği ile ilgili finansal tablolara herhangi bir düzeltme yansıtmamıştır

TFRS 9 Finansal Araçlar Etkiler Ölçümü ve Uygulanan Muhasebe Politikaları

Nihai hali 19 Ocak 2017’de yayımlanan TFRS 9 “Finansal Araçlar” Standardı, TMS 39 “Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” standardındaki mevcut uygulamayı değiştirmektedir. TMS 39’da yer alan finansal araçların muhasebeleştirilmesi, sınıflandırılması, ölçümü ve bilanço dışı bırakılması ile ilgili uygulamalar artık TFRS 9’a taşınmaktadır. TFRS 9’un son versiyonu finansal varlıklardaki değer düşüklüğünün hesaplanması için yeni bir beklenen kredi zarar modeli’nin yanı sıra yeni genel riskten korunma muhasebesi gereklilikleri ile ilgili güncellenmiş uygulamalar da dahil olmak üzere, aşamalı olarak yayımlanan TFRS 9’un önceki versiyonlarında yayımlanan uygulamaları da içermektedir. TFRS 9, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir.

Grup, TFRS 9’un yeni beklenen kredi zararları modeline uygun olarak finansal varlıklara ilişkin değer düşüklüğü ayırma metodolojisinde değişiklik yapmıştır.

Grup, beklenen kredi zararları modeline göre aşağıdaki finansal varlıklar için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır:

- Ticari alacaklar
- Nakit ve nakit benzerleri
- Diğer alacaklar

Grup, söz konusu finansal varlıkların beklenen kredi zararlarını hesaplamak için TFRS 9’daki basitleştirilmiş yaklaşımı kullanmaktadır. Bu yöntem tüm ticari alacaklar için ömür boyu beklenen kredi zararlarının muhasebeleştirilmesini gerektirmektedir.

Değer Düşüklüğü:

TFRS 9, Grup’un tüm borçlanma araçları, kredi ve alacaklara ilişkin değer düşüklüğü karşılığını 9 aylık beklenen kredi zararları veya ömür boyu beklenen kredi zararları olarak kayıtlarına almaktadır. Grup, kolaylaştırılmış yöntemi uygulayacak ve ticari alacaklar üzerindeki ömür boyu beklenen zararları muhasebeleştirecektir. Söz konusu standardı Grup modifiye edilmiş geriye dönük yöntem ile uygulamıştır ve söz konusu standardın Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri aşağıda açıklanmıştır:

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

i) 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar (devamı)

TFRS 9 Finansal Araçlar Etkiler Ölçümü ve Uygulanan Muhasebe Politikaları (devamı)

	1 Ocak 2018 – Değişiklik öncesi	Yeni standardın etkileri	1 Ocak 2018 – Değişiklik sonrası
Ertelenmiş vergi varlığı	9.899.543	82.500	9.982.043
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	(5.984.754)	(375.000)	(6.359.754)
Toplam varlıklar	1.256.406.867	(292.500)	1.256.133.86
Geçmiş yıl karları	(118.531.543)	292.500	(118.239.043)
Özsermaye	(605.090.102)	292.500	(604.797.602)

TFRS 9'un etkileri 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla değerlendirilmiş olup, 30 Eylül 2018 itibarıyla TFRS 9'un cari dönem etkisi konsolide finansal tablolar açısından önemlilik arz etmediğinden ilave karşılık ayrılmamıştır.

Sınıflandırılması ve Ölçme - Finansal Varlıklar

TFRS 9 Finansal Araçlar standardına göre finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü, finansal varlığın yönetildiği iş modeline ve sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye dayalı nakit akışlarına bağlı olup olmadığına göre belirlenmektedir.

TFRS 9, finansal varlıklara ilişkin üç temel sınıflandırma kategorisini içermektedir: itfa edilmiş maliyet (İEM), gerçeğe uygun değer diğer kapsamlı gelir (GUDDKG) ve gerçeğe uygun değer kar veya zarar (GUDKZ). Standart, mevcut TMS 39 standardında yer alan, vadeye kadar elde tutulacak, krediler ve alacaklar ile satılmaya hazır finansal varlık kategorilerini ortadan kaldırmaktadır.

Yeni sınıflandırma kriterleri, tüketici finansmanı kredileri, ticari alacaklar, borçlanma araçları, nakit ve nakit benzerleri ile diğer finansal varlıkların muhasebeleştirilmesine ilişkin etkileri bulunmaktadır. Grup yönetimi değerlendirmesine istinaden ilgili varlıkların bir kısmını elde tutma veya satma iş modeli altında tutabilir ve gerçeğe uygun değer ölçümünü gerektirebilir.

Grup'un finansal tablolarında finansal yatırım olarak muhasebeleşen varlıkların gerçeğe uygun değeri, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla TFRS 9 standardı kapsamında değerlendirilmiş olup finansal yatırımın değerinde meydana gelen değişim, Grup'un konsolide finansal tablolarında kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı (giderler)/gelirler altında yeniden değerlendirme ve ölçüm kazançları olarak muhasebeleştirilmiştir.

Değer düşüklüğü - Finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları

TFRS 9, TMS 39'da yer alan "gerçekleşen zarar" modelini ileriye yönelik "beklenen kredi zararı" (BKZ) modeli ile değiştirmektedir. Bu kapsamda gerçekleşme olasılıklarına göre ağırlıklandırılarak belirlenecek olan ekonomik faktörlerin BKZ'leri nasıl etkilediği konusunda önemli bir değerlendirmeye ihtiyaç duyulmuştur.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

i) 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar (devamı)

TFRS 9 Finansal Araçlar Etkiler Ölçümü ve Uygulanan Muhasebe Politikaları (devamı)

Yeni değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet veya GUDDKG ile ölçülen finansal varlıklara, (özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımlar hariç) ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır.

TFRS 9 uyarınca, zarar karşılıkları aşağıdaki bazda ölçülmüştür;

- 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde olası temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir; ve
- Ömür boyu BKZ'ler: bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca muhtemel bütün temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir.

Ömür boyu BKZ ölçümü, raporlama tarihinde bir finansal varlık ile ilgili kredi riskinin ilk muhasebeleştirme anından sonra önemli ölçüde artması halinde uygulanır. İlgili artışın yaşanmadığı diğer her türlü durumda 12 aylık BKZ hesaplaması uygulanmıştır.

Grup, finansal varlığın kredi riskinin raporlama tarihinde düşük bir kredi riskine sahip olması durumunda, finansal varlığın kredi riskinin önemli ölçüde artmadığını tespit edebilir. Bununla birlikte, ömür boyu BKZ ölçümü (basitleştirilmiş yaklaşım), önemli bir finansman unsuru olmaksızın ticari alacaklar ve sözleşme varlıkları için daima geçerlidir. Grup, ömür boyu BKZ ölçümünü uygulamıştır.

TFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TFRS 4 'Sigorta Sözleşmeleri' standardında değişiklikler yayımlamıştır. TFRS 4'te yapılan değişiklik iki farklı yaklaşım sunmaktadır: örtülü yaklaşım ve erteleyici yaklaşım. Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Standart Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

TFRS Yorum 22 Yabancı Para Cinsinden Yapılan İşlemler ve Avans Bedelleri

KGK'nın 19 Aralık 2017'de yayımladığı bu yorum yabancı para cinsinden alınan veya yapılan avans ödemelerini kapsayan işlemlerin muhasebeleştirilmesi konusuna açıklık getirmektedir.

Bu yorum, ilgili varlığın, gider veya gelirin ilk muhasebeleştirilmesinde kullanılacak döviz kurunun belirlenmesi amacı ile işlem tarihini, işletmenin avans alımı veya ödemesinden kaynaklanan parasal olmayan varlık veya parasal olmayan yükümlüklerini ilk muhasebeleştirdiği tarih olarak belirtmektedir. İşletmenin bu yorumu gelir vergilerine, veya düzenlediği sigorta poliçelerine (reasürans poliçeleri dahil) veya sahip olduğu reasürans poliçelerine uygulamasına gerek yoktur.

Yorum, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişiklik Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

i) 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar (devamı)

TFRS 2 Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırma ve Ölçümü (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017’de, TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler standardında değişiklikler yayınlamıştır. Değişiklikler, belirli hisse bazlı ödeme işlemlerinin nasıl muhasebeleştirilmesi gerektiği ile ilgili TFRS 2’ye açıklık getirilmesini amaçlamaktadır. Değişiklikler aşağıdaki konuların muhasebeleştirilmesini kapsamaktadır;

- a. nakit olarak ödenen hisse bazlı ödemelerin ölçümünde hakediş koşullarının etkileri,
- b. stopaj vergi yükümlülükleri açısından net mahsup özelliği bulunan hisse bazlı ödeme işlemleri,
- c. işlemin niteliğini nakit olarak ödenen hisse bazlı işlemde özkaynağa dayalı hisse bazlı işleme dönüştüren hüküm ve koşullardaki değişiklikler.

Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller: Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin Transferleri (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017’de, TMS 40 “Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller” standardında değişiklik yayınlamıştır. Yapılan değişiklikler, kullanım amacı değişikliğinin, gayrimenkulün ‘yatırım amaçlı gayrimenkul’ tanımına uymasına ya da uygunluğunun sona ermesine ve kullanım amacı değişikliğine ilişkin kanıtların mevcut olmasına bağlı olduğunu belirtmektedir. Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişiklik Grup için geçerli değildir ve Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

TFRS Yıllık İyileştirmeler – 2014-2016 Dönemi

KGK Aralık 2017’de, aşağıda belirtilen standartları değiştirerek, TFRS Standartları 2014-2016 dönemine ilişkin Yıllık İyileştirmelerini yayınlamıştır:

- TFRS 1 “Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması”: Bu değişiklik, bazı TFRS 7 açıklamalarının, TMS 19 geçiş hükümlerinin ve TFRS 10 Yatırım İşletmeleri’nin kısa dönemli istisnalarını kaldırmıştır. Değişiklik, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır.
- TMS 28 “İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar”: Bu değişiklik, iştirakteki veya iş ortaklığındaki yatırım, bir girişim sermayesi kuruluşu veya benzeri işletmeler yoluyla dolaylı olarak ya da bu işletmelerce doğrudan elde tutuluyorsa, işletmenin, iştirakteki ve iş ortaklığındaki yatırımlarını TFRS 9 Finansal Araçlar uyarınca gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak ölçmeyi seçebilmesinin, her iştirak veya iş ortaklığının ilk muhasebeleştirilmesi sırasında geçerli olduğuna açıklık getirmektedir. Değişiklik, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişiklik Grup için geçerli değildir ve Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

ii) Yayımlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Ara dönem özet konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

ii) Yayımlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

UFRS 16 Kiralama İşlemleri

UMSK Ocak 2016’da UFRS 16 “Kiralama İşlemleri” standardını yayımlanmıştır. Yeni standart, faaliyet kiralaması ve finansal kiralama ayrımını ortadan kaldırarak kiracı durumundaki şirketler için birçok kiralamanın tek bir model altında bilançoya alınmasını gerektirmektedir. Kiralayan durumundaki şirketler için muhasebeleştirme büyük ölçüde değişmemiş olup faaliyet kiralaması ile finansal kiralama arasındaki fark devam etmektedir. UFRS 16, UMS 17 ve UMS 17 ile ilgili Yorumların yerine geçecek olup 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. UFRS 15 “Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat” standardı da uygulandığı sürece UFRS 16 için erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

TMS 28 “İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar”da yapılan değişiklikler (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017’de, TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar standardında değişikliklerini yayımlamıştır. Söz konusu değişiklikler, iştirak veya iş ortaklığındaki net yatırımın bir parçasını oluşturan iştirak veya iş ortaklığındaki uzun vadeli yatırımlar için TFRS 9 Finanslar Araçları uygulayan işletmeler için açıklık getirmektedir.

TFRS 10 ve TMS 28: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları – Değişiklik

KGK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017’de TFRS 10 ve TMS 28’de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir. Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir.

UFRYK 23 Gelir Vergisi Muameleleri Konusundaki Belirsizlikler

Yorum, gelir vergisi muameleleri konusunda belirsizlikler olması durumunda, “UMS 12 Gelir Vergileri”nde yer alan muhasebeleştirme ve ölçüm gereksinimlerinin nasıl uygulanacağına açıklık getirmektedir.

Gelir vergisi muameleleri konusunda belirsizlik olması durumunda, yorum:

- (a) işletmenin belirsiz vergi muamelelerini ayrı olarak değerlendirip değerlendirmediklerini;
- (b) işletmenin vergi muamelelerinin vergi otoriteleri tarafından incelenmesi konusunda yapmış olduğu varsayımları;
- (c) işletmenin vergilendirilebilir karını (vergi zararını), vergi matrahını, kullanılmamış vergi zararlarını, kullanılmamış vergi indirimlerini ve vergi oranlarını nasıl belirlediğini; ve
- (d) işletmenin bilgi ve koşullardaki değişiklikleri nasıl değerlendirdiğini ele almaktadır.

Yorum, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. İşletme bu yorumu erken uygulaması durumunda, erken uyguladığına dair açıklama yapacaktır. İşletme, ilk uygulamada, bu yorumu UMS 8’e uygun olarak geriye dönük, ya da ilk uygulama tarihinde birikmiş etkiyi geçmiş yıl kar zararının (veya uygunsu, özkaynak kaleminin diğer bir unsurunun) açılış bakiyesine bir düzeltme olarak kaydetmek suretiyle geriye dönük olarak uygulayabilir. Söz konusu değişikliklerin Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

iii) Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

Yıllık İyileştirmeler - 2010–2012 Dönemi

UFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü

Karar Gerekçeleri’nde açıklandığı üzere, üzerlerinde faiz oranı belirtilmeyen kısa vadeli ticari alacak ve borçlar, iskonto etkisinin önemsiz olduğu durumlarda, fatura tutarından gösterilebilecektir. Değişiklikler derhal uygulanacaktır.

UFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

UMSK, sigorta sözleşmeleri için muhasebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamayı kapsayan kapsamlı yeni bir muhasebe standardı olan UFRS 17’yi yayımlamıştır. UFRS 17 hem sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin güncel bilanço değerleri ile ölçümünü hem de karın hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirmesini sağlayan bir model getirmektedir UFRS 17, 1 Ocak 2021 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Standart Grup için geçerli değildir ve Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

Negatif Tazminli Erken Ödeme Özellikleri (UFRS 9 Değişiklik)

Ekim 2017’de, UMSK, bazı erken ödenebilir finansal varlıkların işletme tarafından itfa edilmiş maliyetinden ölçülebilmeleri için UFRS 9 Finansal Araçlar’da ufak değişiklikler yayınlamıştır. UFRS 9’u uygulayan işletme, erken ödenebilir finansal varlığı, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarar yansıtılan varlık olarak ölçmektedir. Değişikliklerin uygulanması ile, belirli koşulların sağlanması durumunda, işletmeler negatif tazminli erken ödenebilir finansal varlıkları itfa edilmiş maliyetinden ölçebileceklerdir. Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

Yıllık İyileştirmeler - 2015–2017 Dönemi

UMSK Aralık 2017’de, “IFRS Yıllık İyileştirmeler, 2015-2017 Dönemi”ni yayınlamıştır.

- UFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve UFRS 11 Müşterek Anlaşmalar — UFRS 3’teki değişiklikler bir şirketin müşterek faaliyet olarak muhasebeleştirdiği işletmenin kontrolünü elde etmesi sonucu, ilgili işletmede kontrol öncesi sahip olduğu paylarını yeniden ölçmesi gerektiğine açıklık getirmektedir. UFRS 11’deki değişiklikler bir şirketin müşterek faaliyet olarak muhasebeleştirdiği işletmenin kontrolünü elde etmesi sonucu, ilgili işletmede kontrol öncesi sahip olduğu paylarını yeniden ölçmesine gerek olmadığına açıklık getirmektedir.
- UMS 12 Gelir Vergileri — Değişiklikler, temettülere (kar dağıtımı) ilişkin tüm gelir vergisi etkilerinin, vergilerin nasıl doğduğuna bakılmaksızın kar veya zararda muhasebeleştirilmesi gerektiği konusuna açıklık getirmektedir.
- UMS 23 Borçlanma Maliyetleri — Değişiklikler, ilgili varlık amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma geldikten sonra ödenmemiş özel borçlanmaların bulunması durumunda, ilgili borcun şirketin genellikle genel borçlanmalarındaki aktifleştirme oranını belirlerken borçlandığı fonların bir parçası durumuna geldiğine açıklık getirmektedir.

Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

iii) Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar (devamı)

Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme (UMS 19 Değişiklikler)

UMSK Şubat 2018’de muhasebe uygulamalarını uyumlu hale getirmek ve karar verme sürecinde konuya ilişkin daha fazla bilgi sağlamak için UMS 19 Değişiklikler “Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme”yi yayınlamıştır. Değişiklik; planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme gerçekleştikten sonra yıllık hesap döneminin kalan kısmı için tespit edilen hizmet maliyetinin ve net faiz maliyetinin güncel aktüeryal varsayımları kullanarak hesaplanmasını gerektirmektedir. Değişiklikler, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. İşletme bu değişiklikleri erken uygulaması durumunda, erken uyguladığına dair açıklama yapacaktır. Söz konusu değişikliklerin Grup’un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

a. Hasılat

Gelirler, dağıtım depolarına yapılan ilaç satışlarından elde edilmektedir. Gelirler, teslimatın gerçekleşmesi, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup’a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınması beklenen bedelin gerçeğe uygun değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır.

Türkiye’de ilaç fiyatları, Bakanlar Kurulu’nun yayınlamış olduğu Beşeri İlaçların Fiyatlandırılması Hakkında Tebliğ çerçevesinde belirlenir. Brüt satışlar; satış iskontoları, satış hacmi iskontoları ve bedelsiz ürün teşviklerini içerir.

Satış iskontoları sabit bir yüzde ile satış anında verilir ve dönem satış gelirinden indirilir. Satış iskontosu yüzdesi satılan ürüne göre değişmektedir.

Hacim iskontosu, dönem içindeki satışların sabit bir yüzdesi ve dönem içinde yapılmış toplam satışlara göre belirlenir. Hacim iskontosu yüzdeleri ecza depolarına göre değişir. Hacim iskontolarının tahmini, her dönemdeki gerçekleşmiş faturalı satışların sabit bir oranına dayanır ve dönem satış gelirlerinden indirilir.

Ayrıca Grup ecza depolarına bedelsiz ürün şeklinde teşvikler vermektedir. Bedelsiz ürün teşvikleri, ecza depolarının, Grup’tan bedelsiz olarak sağladığı ürünleri, bedelsiz olarak müşterilerine dağıtımını sağlar. Her dönem sonunda, ecza depoları müşterilerine sağladıkları bedelsiz ürünlerin toplam miktarını Grup’a bildirirler. İndirim tutarı (ecza deposunun borcundan düşülecek tutar), dönem içinde verilen bedelsiz ürünlerin miktarına bakılarak tahmin edilir ve gelirden indirilir.

Satılan malın maliyeti – bedelsiz ürünler

Ecza depolarına sağlanan bedelsiz ürünlerin tahmini tutarı, ecza depolarının müşterilerine o dönem içinde verdikleri bedelsiz ürün sayısı esas alınarak yapılır ve bedelsiz ürünlerin maliyeti, satılan malın maliyetine dahil edilir.

Faiz gelirleri

Faiz gelirleri etkin faiz yöntemi esasına göre, temettü gelirleri ise temettü tahsil etme hakkının ortaya çıktığı tarihte tahakkuk esasına göre gelir olarak kayıtlara alınmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

b. Stoklar

Stoklar, net gerçekleştirilebilir değer ya da maliyet bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Stoklara dahil edilen maliyeti oluşturan unsurlar malzeme, işçilik ve genel üretim giderleridir. Maliyet, standart maliyetlerle oluşmakta ve her raporlama döneminin sonunda standart maliyetler fiili maliyetler ile karşılaştırılarak güncellenmektedir. Net gerçekleştirilebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır. Grup, stoklarında yer alan ürünlerin son kullanma tarihi geçmiş ve Ar-Ge ve kalite değerlendirmeleri sonucunda tekrar kullanılamayacağını düşündüğü kısmını imha etmektedir, ve finansal tablolarında ilgili imha ürünleri için stoklar hesabında karşılık ayırmaktadır. 30 Eylül 2018 itibari ile imha ve değer düşüklüğü ile ilgili karşılıkların toplam tutarı 11.562.240 TL (31 Aralık 2017: 9.805.130 TL). (Not 9)

c. Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler. Kiralama veya idari amaçlı ya da halihazırda belirlenmemiş olan diğer amaçlar doğrultusunda inşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete yasal harçlar da dahil edilir. Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, borçlanma maliyetleri aktifleştirilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında Not 12’de belirtilen sürelerle göre doğrusal amortismanla tabi tutulurlar.

Bir maddi duran varlık kaleminin defter değeri elden çıkarıldığında veya kullanımından ya da elden çıkarılmasından gelecekte ekonomik yarar beklenmediği durumlarda bilanço dışı bırakılır. Bir maddi duran varlık kaleminin bilanço dışı bırakılmasından doğan kazanç veya kayıp ilgili kalem bilanço dışı bırakıldığında (TMS 17 farklı şekilde satış ve geri kiralama işlemi gerektirmedikçe) yatırım faaliyetlerinden gelir veya gider olarak gelir tablosu ile ilişkilendirilir. Kazançlar, hasılat olarak sınıflandırılmaz.

Bir maddi duran varlık kaleminin elden çıkarılması çeşitli yollarla (satış, finansal kiralama veya bağış) gerçekleştirilebilir. Bir maddi duran varlığın elden çıkarma tarihinin belirlenmesinde, “TMS 18 Hasılat” Standardında yer alan işletme mallarının satışından sağlanan hasılatın muhasebeleştirilmesine ilişkin kriterler uygulanır. Satıp geri kiralama işlemi yoluyla elden çıkarmalarda TMS 17 uygulanır.

Maddi duran varlık kaleminin defter değerine, ilgili kalemin bir parçası için yenileme maliyetini dahil etmesi durumunda; yenilenen parçanın ayrı olarak itfa edilip edilmediğine bakılmaksızın, yenilenen parçanın defter değeri bilanço dışı bırakılır. İşletme için yenilenen parçanın defter değerinin belirlenmesi mümkün/uygulanabilir değilse, yenileme maliyeti, yenilenen parçanın alındığında ya da inşaa edildiğindeki maliyetinin bir göstergesi olarak kullanılabilir. Bir maddi duran varlık kaleminin bilanço dışı bırakılmasından doğan kazanç ya da kayıp; varsa varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan net tahsilat ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir.

d. Finansal Kiralama İşlemleri

Bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve kazanımların önemli bir kısmının kiracıya ait olduğu kiralama işlemleri, finansal kiralama olarak sınıflandırılırken diğer kiralamalar faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır.

Finansal kiralama ile elde edilen varlıklar, kiralama tarihindeki varlığın makul değeri, ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı kullanılarak aktifleştirilir. Kiralayana karşı olan yükümlülük, bilançoda finansal kiralama yükümlülüğü olarak gösterilir. Finansal kiralama ödemeleri, finansman gideri ve finansal kiralama yükümlülüğündeki azalışı sağlayan ana para ödemesi olarak ayrılır ve böylelikle borcun geri kalan ana para bakiyesi üzerinden sabit bir oranda faiz hesaplanmasını sağlar. Finansal giderler, Grup’un yukarıda ayrıntılarına yer verilen genel borçlanma politikası kapsamında finansman giderlerinin aktifleştirilen kısmı haricindeki bölümü gelir tablosuna kaydedilir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

e. Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal itfa yöntemi kullanılarak itfaya tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

İşletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar–araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma faaliyetleri giderleri olduğu dönem içinde gider olarak kabul edilir. Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca aşağıda belirtilen şartların tamamı karşılandığında kayda alınırlar:

- Maddi olmayan duran varlığın kullanıma hazır ya da satılmaya hazır hale getirilebilmesi için tamamlanmasının teknik anlamda mümkün olması,
- Maddi olmayan duran varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin olması,
- Maddi olmayan duran varlığın kullanılabilir veya satılabilir olması,
- Varlığın ne şekilde ileriye dönük olası bir ekonomik fayda sağlayacağını belli olması,
- Maddi olmayan duran varlığın gelişimini tamamlamak, söz konusu varlığı kullanmak ya da satmak için uygun teknik, finansal ve başka kaynakların olması, ve
- Varlığın geliştirme maliyetinin, geliştirme sürecinde güvenilir bir şekilde ölçülebilir olması.

Grup yeni ilaçların lisans ve ruhsatları ile ilgili geliştirme faaliyetlerinde bulunmaktadır. İşletme içi yaratılan maddi olmayan varlık tutarı, maddi olmayan duran varlığın yukarıda belirtilen muhasebeleştirme şartlarını karşıladığı andan itibaren oluşan harcamaların toplam tutarıdır. İşletme içi yaratılan maddi olmayan varlıklar kayda alınamadıklarında, ilgili geliştirme harcamaları oluştuğu dönemde gider olarak kaydedilir.

Başlangıç muhasebeleştirilmesi sonrasında, işletme içi yaratılan maddi olmayan varlıklar da ayrı olarak satın alınan maddi olmayan duran varlıklar gibi maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler. Bunlara ilişkin değer düşüklüğü giderleri kar veya zarar tablosunda “Araştırma ve Geliştirme Giderleri” hesabında muhasebeleştirilir.

Maddi olmayan varlıkların bilanço dışı bırakılması

Bir maddi olmayan duran varlık elden çıkarıldığında veya kullanımı ya da satışından, gelecekte ekonomik yarar elde edilmesinin beklenmemesi durumunda bilanço dışı bırakılır. Bir maddi olmayan duran varlığın bilanço dışı bırakılmasından kaynaklanan kar ya da zarar, varsa, varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan net tahsilatlar ile defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu fark, ilgili varlık bilanço dışına alındığı zaman kar veya zararda muhasebeleştirilir.

f. Finansal Olmayan Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Amortisman ya da itfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Değer düşüklüğüne tabi olan finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası iptali için gözden geçirilir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

g. Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Yatırımla ilgili kredinin henüz harcanmamış kısmının geçici süre ile finansal yatırımlarda değerlendirilmesiyle elde edilen finansal yatırım geliri aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyetlerinden mahsup edilir. Diğer tüm finansman giderleri, oluştukları dönemlerde gelir tablosuna kaydedilmektedir. Grup’un kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıkları ilaç lisans ve ruhsat geliştirme maliyetleridir. Söz konusu maliyetlerin satışa hazır hale gelecek bir ürüne dönüşmesi birden fazla finansal döneme yayılmaktadır. Geliştirme maliyetleri için katılan borçlanma maliyetleri satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. 30 Eylül 2018 itibarıyla, dokuz aylık dönemde 3.350.989 TL (30 Eylül 2017: 1.564.803 TL) borçlanma maliyeti özellikli varlıklar üzerinde aktifleştirilmiştir (Not 13). Aktifleştirilebilecek borçlanma maliyetleri tutarının belirlenmesinde kullanılan aktifleştirme oranı dokuz aylık dönem itibarıyla %6,8’dir (30 Eylül 2017: dokuz aylık dönem itibarıyla %6,4). Bu borçlanma oranı Grup’un ilgili dönem süresince mevcut tüm borçlarına ilişkin borçlanma maliyetlerinin ağırlıklı ortalamasıdır. Diğer tüm borçlanma maliyetleri kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir.

h. Finansal Araçlar

(i) Finansal varlıklar

Finansal yatırımlar, gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde, gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkilendirilebilen harcamalar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden muhasebeleştirilir. Yatırımlar, yatırım araçlarının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşulunu taşıyan bir kontrata bağlı olan işlem tarihinde kayıtlara alınır veya kayıtlardan çıkarılır.

Finansal varlıklar “gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar”, “vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar”, “satılmaya hazır finansal varlıklar” ve “kredi ve alacaklar” olarak sınıflandırılır.

Etkin faiz yöntemi

Etkin faiz yöntemi, finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanmak suretiyle hesaplanmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

h. Finansal Araçlar (devamı)

(i) Finansal varlıklar

Vadesine kadar elde tutulan finansal varlıklar

Grup’un vadesine kadar elde tutma olanağı ve niyetinin olduğu, sabit veya belirlenebilir bir ödeme planına sahip, sabit vadeli borçlanma araçları, vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar olarak sınıflandırılır. Vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar etkin faiz yöntemine göre itfa edilmiş maliyet bedelinden değer düşüklüğü tutarı düşülerek kayıtlara alınır ve ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanılmak suretiyle hesaplanır. Bilanço tarihi itibarıyla Grup’un vadesine kadar elde tutulan finansal varlığı bulunmamaktadır.

Satılmaya hazır finansal varlıklar

Satılmaya hazır finansal varlıklar vadesine kadar elde tutulacak finansal varlık olmayan veya alım satım amaçlı finansal varlık olmayan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Satılmaya hazır finansal varlıklar kayıtlara alındıktan sonra güvenilir bir şekilde ölçülebiliyor olması koşuluyla gerçeğe uygun değerleriyle değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde ölçülemeyen ve aktif bir piyasası olmayan menkul kıymetler maliyet değeriyle gösterilmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıklara ilişkin kar veya zararlara ilgili dönemin gelir tablosunda yer verilmektedir. Bu tür varlıkların makul değerinde meydana gelen değişiklikler özkaynak hesapları içinde gösterilmektedir. İlgili varlığın elden çıkarılması veya değer düşüklüğü olması durumunda özkaynak hesaplarındaki tutar kar / zarar olarak gelir tablosuna transfer edilir. Satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılan özkaynak araçlarına yönelik yatırımlardan kaynaklanan ve gelir tablosunda muhasebeleştirilen değer düşüş karşılıkları, sonraki dönemlerde gelir tablosundan iptal edilemez.

Bilanço tarihi itibarıyla Grup’un satılmaya hazır finansal varlığı bulunmamaktadır.

Krediler ve alacaklar

Sabit ve belirlenebilir ödemeleri olan, piyasada işlem görmeyen ticari ve diğer alacaklar ve krediler bu kategoride sınıflandırılır. Krediler ve alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden değer düşüklüğü düşülerek gösterilir.

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Kredi ve alacaklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

h. Finansal Araçlar (devamı)

(i) Finansal varlıklar (devamı)

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü (devamı)

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde gelir tablosunda iptal edilir. Satılmaya hazır özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Finansal varlıkların bilanço dışı bırakılması

Grup, finansal varlığa ait nakit akışlarına ilişkin sözleşmeden doğan haklarının süresinin dolması veya ilgili finansal varlığı ve bu varlığın mülkiyetinden doğan tüm riskleri ve kazanımları başka bir tarafa devretmesi durumunda söz konusu varlığı bilanço dışı bırakır. Varlığın mülkiyetinden doğan tüm risklerin ve kazanımların başka bir tarafa devredilmediği ve varlığın kontrolünün Grup tarafından elde bulundurulduğu durumlarda, Grup, varlıkta kalan payını ve bu varlıktan kaynaklanan ve ödemesi gereken yükümlülükleri muhasebeleştirmeye devam eder. Grup’un devredilen bir varlığın mülkiyetinden doğan tüm riskleri ve kazanımları elde tutması durumunda, finansal varlığın muhasebeleştirilmesine devam edilir ve elde edilen gelirler için transfer edilen finansal varlık karşısında teminata bağlanan bir borç tutarı da muhasebeleştirilir.

(ii) Finansal yükümlülükler

Grup’un finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Grup’un tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar. Bilanço tarihi itibarıyla Grup’un gerçeğe uygun değer farkı gelir tablosuna yansıtılan finansal yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Çıkarılmış tahviller

Çıkarılmış tahviller başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir ve sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir. Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır (Not 5).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

h. Finansal Araçlar (devamı)

(ii) Finansal yükümlülükler (devamı)

Türev finansal araçlar

Grup’un faaliyetleri, temelde işletmeyi kur ve faiz oranlarındaki değişimlere bağlı olan finansal risklere maruz bırakmaktadır. Grup, belirli bağlayıcı taahhütlere ve gelecekte tahmin edilen işlemlere bağlı döviz kuru dalgalanmaları ile ilişkilendirilen finansal risklerden korunmak amacıyla türev finansal araçları (esas olarak döviz kuru forward sözleşmeleri) kullanmaktadır. Grup, türev finansal araçları spekülasyon amaçlı kullanmamaktadır.

i. İşletme Birleşmeleri

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, edinen işletme tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve edinen işletme tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın alıma ilişkin maliyetler genellikle oluştukları anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 *Gelir Vergisi* ve TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;
- Satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmaları ya da Grup’un satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı hisse bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da özkaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları* standardı uyarınca muhasebeleştirilir; ve
- TFRS 5 *Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler* standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5’de belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Şerefiye, satın alım için transfer edilen bedelin, satın alınan işletmedeki varsa kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak paylarının gerçeğe uygun değeri toplamının, satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarını aşan tutar olarak hesaplanır. Yeniden değerlendirme sonrasında satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarının, devredilen satın alma bedelinin, satın alınan işletmedeki kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, satın alma öncesinde satın alınan işletmedeki payların gerçeğe uygun değeri toplamını aşması durumunda, bu tutar pazarlıklı satın almadan kaynaklanan kazanç olarak doğrudan kar/zarar içinde muhasebeleştirilir.

Hissedar paylarını temsil eden ve sahiplerine tasfiye durumunda işletmenin net varlıklarının belli bir oranda pay hakkını veren kontrol gücü olmayan paylar, ilk olarak ya gerçeğe uygun değerleri üzerinden ya da satın alınan işletmenin tanımlanabilir net varlıklarının kontrol gücü olmayan paylar oranında muhasebeleştirilen tutarları üzerinden ölçülür. Ölçüm esası, her bir işleme göre belirlenir. Diğer kontrol gücü olmayan pay türleri gerçeğe uygun değere göre ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir başka TFRS standardında belirtilen yöntemler uyarınca ölçülür. Bir işletme birleşmesinde Grup tarafından transfer edilen bedelin, koşullu bedeli de içerdiği durumlarda, koşullu bedel satın alım tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülür ve işletme birleşmesinde transfer edilen bedele dahil edilir. Ölçme dönemi içerisinde ortaya çıkan ek bilgilerin sonucunda koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde düzeltme yapılması gerekiyorsa, bu düzeltme şerefiyeden geçmişe dönük olarak düzeltilir. Ölçme dönemi, birleşme tarihinden sonraki, edinen işletmenin işletme birleşmesinde muhasebeleştirdiği geçici tutarları düzeltme bildiği dönemdir. Bu dönem satın alım tarihinden itibaren 1 yıldan fazla olamaz.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

i. İşletme Birleşmeleri (devamı)

Ölçme dönemi düzeltmeleri olarak nitelendirilmeyen koşullu bedelin gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler için uygulanan sonraki muhasebeleştirme işlemleri, koşullu bedel için yapılan sınıflandırma şekline göre değişir. Özkaynak olarak sınıflandırılmış koşullu bedel yeniden ölçülmez ve buna ilişkin sonradan yapılan ödeme, özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Varlık ya da borç olarak sınıflandırılan koşullu bedelin Finansal araç niteliğinde olması ve TMS 39 *Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçüm* standardı kapsamında bulunması durumunda, söz konusu koşullu bedel gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve değişiklikten kaynaklanan kazanç ya da kayıp, kar veya zararda ya da diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. TMS 39 kapsamında olmayanlar ise, TMS 37 *Karşılıklar, Şartı Bağlı Yükümlülükler ve Varlıklar* veya diğer uygun TFRS'ler uyarınca muhasebeleştirilir.

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup'un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alım tarihinde (yani Grup'un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve, varsa, ortaya çıkan kazanç/zarar kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alım tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar/zarara aktarılır.

İşletme birleşmesi ile ilgili satın alma muhasebesinin birleşmenin gerçekleştiği raporlama tarihinin sonunda tamamlanamadığı durumlarda, Grup muhasebeleştirme işleminin tamamlanamadığı kalemler için geçici tutarlar raporlar. Bu geçici raporlanan tutarlar, ölçüm döneminde düzeltilir ya da satın alım tarihinde muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde etkisi olabilecek ve bu tarihte ortaya çıkan olaylar ve durumlar ile ilgili olarak elde edilen yeni bilgileri yansıtmak amacıyla fazladan varlık veya yükümlülük muhasebeleştirilir.

1 Ocak 2010 tarihi öncesinde oluşan işletme birleşmeleri, TFRS 3'ün önceki versiyonunda belirlenen muhasebe kuralları uyarınca muhasebeleştirilmiştir.

j. Şerefiye

Satın alım işlemiyle oluşan şerefiye tutarı, varsa, değer düşüklüğü karşılıkları düşüldükten sonra satın alım tarihindeki maliyet değeriyle değerlendirilir.

Değer düşüklüğü testi için, şerefiye Grup'un birleşmenin getirdiği sinerjiden fayda sağlamayı bekleyen nakit üreten birimlerine (ya da nakit üreten birim gruplarına) dağıtılır.

Şerefiyenin tahsis edildiği nakit üreten birimi, her yıl değer düşüklüğü testine tabi tutulur. Birimin değer düşüklüğüne uğradığını gösteren belirtilerin olması durumunda ise değer düşüklüğü testi daha sık yapılır. Nakit üreten birimin geri kazanılabilir tutarı defter değerinden düşük ise, değer düşüklüğü karşılığı ilk olarak birime tahsis edilen şerefiyeden ayrılır, ardından birim içindeki varlıkların defter değeri düşürülür. Şerefiye için ayrılan değer düşüklüğü karşılığı, doğrudan konsolide gelir tablosundaki kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Şerefiye değer düşüklüğü karşılığı sonraki dönemlerde iptal edilmez.

İlgili nakit üreten birimin satışı sırasında, şerefiye için belirlenen tutar, satış işlemiyle kar/zararın hesaplamasına dahil edilir.

k. Geri Alınan Paylar

Grup'un, özkaynağına dayalı finansal araçlarını yeniden edinmesi durumunda, bu araçlar ("işletmenin geri satın alınan kendi hisseleri") özkaynaktan düşülür. İşletmenin özkaynağına dayalı finansal araçlarının alışından, satışından, ihracından ya da iptalinden dolayı kar veya zarara herhangi bir kazanç ya da kayıp yansıtılmaz. Bunun gibi, işletmenin geri satın alınan kendi hisseleri, işletme tarafından ya da konsolide edilmiş şirketler grubunun diğer üyeleri tarafından geri alınabilir ya da elde tutulabilir. Alınan ya da ödenen tutarlar doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir. 30.12.2016 tarihi itibarıyla gerçekleşen Deva – Vetaş birleşmesi sonrasında Vetaş A.Ş.'nin sahibi bulunduğu, Deva'nın 0,013 TL nominal değerli A grubu ve 0,01 TL nominal değerli B grubu imtiyazlı hissesi ile 28.847 TL nominal değerli C grubu hissesi Deva'ya devrolmuştur.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

1. Kur Değişiminin Etkileri

Grup’un her işletmesinin solo finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin mali durumu ve faaliyet sonuçları, Grup’un geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Herbir işletmenin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (TL dışındaki para birimleri) muhasebeleştirilen işlemler, işlem tarihindeki kurlar kullanılarak TL’ye çevrilmektedir. Bilançoda yer alan dövizle bağlı parasal varlık ve borçlar bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak TL’ye çevrilmişlerdir. Gerçeğe uygun değerden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler gerçeğe uygun değer belirlendiği tarihteki döviz kurları kullanılarak çevrilir. Tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler yeniden çevrime tabi tutulmazlar.

Kur farkları, aşağıda belirtilen durumlar haricinde, oluştukları dönemdeki kar ya da zararda muhasebeleştirilirler:

- Geleceğe yönelik kullanım amacıyla inşa edilmekte olan varlıklarla ilişkili olan ve yabancı para birimiyle gösterilen borçlar üzerindeki faiz maliyetlerine düzeltme kalemi olarak ele alınan ve bu tür varlıkların maliyetine dahil edilen kur farkları,
- Yabancı para biriminden kaynaklanan risklere karşı finansal koruma sağlamak amacıyla gerçekleştirilen işlemlerden kaynaklanan kur farkları,
- Yurtdışı faaliyetindeki net yatırımın bir parçasını oluşturan, çevrim yedeklerinde muhasebeleştirilen ve net yatırımın satışında kar ya da zararla ilişkilendirilen, ödenme niyeti ya da ihtimali olmayan yurtdışı faaliyetlerden kaynaklanan parasal borç ve alacaklardan doğan kur farkları.

Grup’un yabancı faaliyetlerindeki varlık ve yükümlülükler, konsolide finansal tablolarda bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak TL cinsinden ifade edilir. Gelir ve gider kalemleri, işlemlerin gerçekleştiği tarihteki kurların kullanılması gereken dönem içerisindeki döviz kurlarında önemli bir dalgalanma olmadığı takdirde (önemli dalgalanma olması halinde, işlem tarihindeki kurlar kullanılır), dönem içerisindeki ortalama kurlar kullanılarak çevrilir. Oluşan kur farkı özkaynak olarak sınıflandırılır ve Grup’un çevrim fonuna transfer edilir. Söz konusu çevrim farklılıkları yabancı faaliyetin elden çıkarıldığı dönemde gelir tablosuna kaydedilir.

m. Pay Başına Kazanç

Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç, ana ortaklığa ait net dönem karının, ilgili dönem boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

Türkiye’de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları “bedelsiz hisse” yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip “bedelsiz hisse” dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunmuştur.

n. Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar

Bilanço tarihinden sonraki olaylar, kara ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar. Grup, bilanço tarihinden sonra düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, konsolide finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen hususlardan, finansal tablo kullanıcılarının ekonomik kararlarını etkileyebileceği değerlendirilen önemli olanları konsolide finansal tablo dipnotlarında açıklanır.

o. Karşılıklar, Şarta Bağlı Yükümlülükler ve Şarta Bağlı Varlıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

o. Karşılıklar, Şarta Bağlı Yükümlülükler ve Şarta Bağlı Varlıklar (devamı)

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır. Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

p. İlişkili Taraflar

Aşağıdaki kriterlerden birinin varlığında, taraf Şirket ile ilişkili sayılır:

(a) Söz konusu tarafın, doğrudan ya da dolaylı olarak bir veya birden fazla aracı yoluyla:

- (i) İşletmeyi kontrol etmesi, işletme tarafından kontrol edilmesi ya da işletme ile ortak kontrol altında bulunması (ana ortaklıklar, bağlı ortaklıklar ve aynı iş dalındaki bağlı ortaklıklar dahil olmak üzere);
- (ii) Şirket üzerinde önemli etkisinin olmasını sağlayacak payının olması; veya
- (iii) Şirket üzerinde ortak kontrole sahip olması;

(b) Tarafın, Şirket’in bir iştiraki olması ;

(c) Tarafın, Şirket’in ortak girişimci olduğu bir iş ortaklığı olması;

(d) Tarafın, Şirket’in veya ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması;

(e) Tarafın, (a) ya da (d) de bahsedilen herhangi bir bireyin yakın bir aile üyesi olması;

(f) Tarafın; kontrol edilen, ortak kontrol edilen ya da önemli etki altında veya (d) ya da (e)’de bahsedilen herhangi bir bireyin doğrudan ya da dolaylı olarak önemli oy hakkına sahip olduğu bir işletme olması; veya

(g) Tarafın, işletmenin ya da işletme ile ilişkili taraf olan bir işletmenin çalışanlarına işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planları olması, gerekir.

İlişkili taraflarla yapılan işlem, ilişkili taraflar arasında kaynaklarının, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Konsolide finansal tablolarda, EastPharma Ltd., EastPharma S.A.R.L., EastPharma İlaç Üretim Pazarlama A.Ş., Lypanosys Pte Ltd ve Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile önemli yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve bağlı ortaklıklar, ilişkili taraflar (“İlişkili Taraflar”) olarak kabul ve ifade edilmişlerdir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

r. Finansal Bilgilerin Bölümlere Göre Raporlanması

Grup, operasyonlarını 3 faaliyet bölümüne sınıflandırmıştır; beşeri ilaç üretim ve satışı, veteriner ve tarım ilaçları ve diğer. Bu faaliyet bölümleri TFRS 8’e uygun olarak hazırlanmıştır. Grup’un Türkiye dışında önemli bir varlığı bulunmamaktadır.

s. Sermaye ve Temettüler

Adi hisseler ve imtiyazlı hisse senetleri özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler ve imtiyazlı hisse senetleri üzerinden dağıtılan temettüler, beyan edildiği dönemde birikmiş kardan indirilerek ödenecek temettü yükümlülüğü olarak kaydedilir.

t. Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden dolayı, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kar, diğer yıllarda vergilendirilebilen veya indirilebilen gelir veya gider kalemleri ile veya indirilemeyen kalemleri hariç tuttuğundan dolayı, gelir tablosunda belirtilen kardan farklılık gösterir. Grup’un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenen vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenen vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenen vergi yükümlülükleri, Grup’un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenen vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte bu farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

t. Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Ertelenmiş vergi (devamı)

Ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri, her bir bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenen vergi varlığının bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde, ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla kanunlaşmış veya önemli ölçüde kanunlaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup’un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanma ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup’un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

u. Çalışanlara Sağlanan Faydalar / Kıdem Tazminatları

Türkiye’de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı (“TMS 19”) uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir. Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır.

v. Nakit Akım Tablosu

Nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit ve nakit benzerlerindeki değişimler; esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanmıştır. Nakit ve nakit benzerleri, kısa vadeli yükümlülükler için elde bulundurulmuş ve yatırım amacıyla veya diğer amaçlarla kullanılmayan kasa, banka gibi varlıklardır.

y. Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet bağışları, bağışların alınacağına ve Grup’un uymakla yükümlü olduğu şartları karşıladığına dair makul bir güvence olduğunda gerçeğe uygun değerleri üzerinden tahakkuk esasına göre kayda alınır.

Maliyetlere ilişkin devlet bağışları, karşılayacakları maliyetlerle eşleştikleri ilgili dönemler boyunca tutarlı bir şekilde gelir olarak muhasebeleştirilir. Maddi ve maddi olmayan varlıklara ilişkin devlet bağışları, ertelenmiş devlet bağışları olarak cari / cari olmayan borçlar altına sınıflandırılır, faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman uygulanarak gelir tablosuna alacak kaydedilir.

Grup, Türkiye Bilim ve Teknik Araştırma Kurulu’ndan (“TÜBİTAK”) yardım almaktadır. TÜBİTAK, Türkiye’de bulunan sanayilerin araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetlerini cesaretlendirmek amacıyla Türkiye Cumhuriyeti’nin desteğini organize etmek ve düzenlemek için bir program yürütmektedir. Bu program çerçevesinde, sanayi şirketlerinin geliştirme masraflarının belli bir kısmı geri ödenmektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

z. Önemli muhasebe kararları ve kesin olmayan muhasebe tahminlerinin dayanakları

Muhasebe politikalarını etkileyen önemli kararlar

Bu bölümde muhasebe politikalarının uygulanması sürecinde Grup Yönetimi, konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde önemli etkisi olan aşağıdaki kararları almıştır.

İşletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıkların geri kazanımı

Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup/Şirket içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca bu varlıkların kullanıma veya satışa hazır hale gelebilmesinin teknik olarak mümkün olması, işletmenin bu varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin bulunması, maddi olmayan varlığı kullanma veya satma imkanının bulunması, maddi olmayan duran varlığın muhtemel ekonomik faydayı nasıl oluşturacağını belirli olması, ayrıca, maddi olmayan duran varlığın çıktısının veya maddi olmayan duran varlığın kendisinin bir piyasasının olması veya işletme bünyesinde kullanılacaksa maddi olmayan duran varlığın kullanılabilir olması, geliştirme safhasını tamamlamak ve maddi olmayan duran varlık kullanmak veya satmak için yeterli teknik, mali ve diğer kaynakların mevcut olması ve geliştirme sürecinde maddi olmayan duran varlıkla ilgili yapılan harcamaların güvenilir bir biçimde ölçülebilir olması halinde kayda alınır. İşletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar kayda alınmadıklarında, geliştirme harcamaları olarak oluştukları dönemde gider olarak kaydedilir.

Dönem içinde Grup Yönetimi işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıkların muhtemel ekonomik faydalarının varlığını yeniden tetkik etmiştir. Grup Yönetimi projelerin beklenildiği gibi devam edeceğine inanmaktadır ve yapılan analiz üzerine projelerin benzer ekonomik fayda yaratacağını öngörmektedir. Grup Yönetimi, ekonomik fayda azalsa dahi varlıkların kayıtlı bedellerinin geri kazanılmasının söz konusu olduğundan emindir. Bu durum Grup Yönetimi, tarafından yakından takip edilmektedir ve gelecekteki piyasa faaliyetlerinin düzeltme yapılmasını gerektirdiği durumlarda söz konusu düzeltmeleri yapacaktır. 30 Eylül 2018 itibari ile yönetim tarafından değer düşüklüğüne uğradığı tespit edilen net defter değeri 37.045.588 TL tutarındaki geliştirme maliyeti ve lisans ve hakları maddi olmayan duran varlıklardan çıkarılmıştır. (30 Eylül 2017: 20.561.634 TL) (Not 13).

İşletme birleşmesi yoluyla elde edilen maddi olmayan duran varlıklar

Bağlı ortaklıkların alımı, satın alım yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilir. İşletme birleşmesinin maliyeti, birleşme tarihinde verilen varlıkların, oluşan veya üstlenilen yükümlülüklerin ve bağlı ortaklığın kontrolünü elde etmek için çıkarılan özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerlerinin ve işletme birleşmesine doğrudan atfedilebilen diğer maliyetlerin toplamı olarak hesaplanır. Değerleme, satın alma fiyatının TFRS 3 “Şirket Birleşmeleri” ve TMS 38 “Maddi Olmayan Duran Varlıklar”a uygun olarak çeşitli varlık gruplarına dağıtılmasına temel sağlamak için yapılır. TFRS 3 ve TMS 38’e göre gerçeğe uygun değer “Karşılıklı pazarlık ortamında, bilgili ve istekli gruplar arasında bir varlığın el değiştirmesi ya da bir borcun ödenmesi durumunda ortaya çıkması gereken tutardır”. Maddi olmayan duran varlıkların gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde geleneksel üç yöntem göz önünde bulundurulmuştur: Maliyet yöntemi, piyasa yöntemi ve gelir yöntemi. Maliyet yöntemi; Grup’un, müşteri ilişkileri ve finansal raporlama sebebiyle ayrı bir maddi duran varlık olarak tanımlanmayan toplam iş gücü değerini ölçerken kullanılmıştır. Gelir yöntemi, satın alınmış ürün lisans haklarının değerini belirlerken kullanılmıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

z. Önemli muhasebe kararları ve kesin olmayan muhasebe tahminlerinin dayanakları (devamı)

Ertelenmiş vergi varlıkları

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığını ve yükümlülüğünü muhasebeleştirilmektedir. Grup'un bağlı ortaklıklarının gelecekte oluşacak karlarından indirilebilecek kullanılmamış mali zararları ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabileceği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilecek vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Elde edilen veriler ışığında, Grup'un gelecekte elde edilecek vergiye tabi kar ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmiyorsa, ertelenmiş vergi varlığının tamamı veya bir kısmına karşılık ayrılır. Grup, 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla, yapılan değerlendirmeler sonucu, ertelenmiş vergi varlıklarını gelecekte vergiye tabi kar beklentisi olduğu için kayıtlarına almıştır.

Şerefiye değer düşüklüğü

Şerefiye değer düşüklüğü olup olmadığına karar verilirken, şerefiyenin dağıtılacağı nakit yaratan birimlerin “NYB” tahmini değeri gereklidir. Kullanım değeri hesaplaması için, Grup'un öngördüğü, nakit yaratan birimlerinden doğacak nakit akımlarına ve bu nakit akışlarının bugünkü değerini hesaplamak için de; uygun iskonto oranına ihtiyaç duyulur. Kullanımdaki değer hesaplanırken; nakit yaratan birimlerin geri kazanılabilir tutarı belirlenir. Kullanım değeri hesaplamasındaki temel varsayımlar; iskonto oranları, büyüme oranları, beklenen satış fiyatları değişimleri ve döneme ait direkt maliyetlerdir.

Grup, paranın zaman değerinin mevcut piyasa değerlendirmelerini yansıtan vergi öncesi oranları ve şirketin nakit yaratan birimlerine özgü riskleri göz önünde bulundurarak, tahmini iskonto oranı belirlemektedir. Büyüme oranları, sanayi büyüme tahminlerine dayanmaktadır. Satış fiyatları ve direkt maliyetteki değişimlerse, geçmiş uygulamalara (deneyimlere) ve gelecekte olması öngörülen pazar değişimlerine dayanmaktadır.

31 Aralık 2017 itibarıyla, nakit yaratan birimlerin geri kazanılabilir tutarları, yönetim tarafından onaylanmış, beş yıllık periyodu kapsayan finansal bütçeleri baz alarak öngörülen nakit akışlarına ve yıllık %13,5 iskonto oranına dayanarak hesaplanmıştır. Beş yıllık dönemden sonraki dönemlere ait nakit akışları, beş yıllık döneme ait nakit akışlarının, %7,14'i reel büyüme oranı ve %12'i enflasyon oranı olmak suretiyle, yıllık %20 sabit büyüme oranıyla devam ettirilmesiyle elde edilmiştir. Değer düşüklüğüne ilişkin çalışmalar yıllık olarak ve aynı dönemde yapılmaktadır.

Değer düşüklüğü olarak belirlenen tutarın dağılımı yapılırken, şirket “Nakit yaratan birimlerinin gerçeğe uygun değeri - satışa kadar katlanılan maliyetlerinin toplamı” ve “kullanım değeri”nden yüksek tutarda olanını göz önünde bulundurmıştır. “Gerçeğe uygun değeri - satışa kadar katlanılan maliyetler toplamı” tutarı, Grup Yönetimi, işlem yöntemi ve NYB'nin halka arz edilmiş hisselerini içeren pazar yaklaşımı kullanılarak belirlenmiştir. “Gerçeğe uygun değeri - satışa kadar katlanılan maliyetler toplamı” tutarı, yönetim tarafından onaylanmış, nakit akım projeksiyonları baz alınarak hesaplanan kullanım değerini de barındırmaktadır. Nakit yaratan birimlerin gerçeğe uygun değerini belirlemek için ağırlıklandırma faktörü kullanılmıştır.

Şerefiye değer düşüklüğü yıllık test edilmektedir. 30 Eylül 2018 itibarıyla göstergeler incelendiği ve değer düşüklüğüne rastlanmadığı için ekli konsolide finansal tablolarda herhangi bir şerefiye değer düşüklüğü bulunmamaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

2. KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

z. Önemli muhasebe kararları ve kesin olmayan muhasebe tahminlerinin dayanakları (devamı)

Net gerçekleştirilebilir değer

Stoklar, net gerçekleştirilebilir değer ya da maliyet bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Stoklara dahil edilen maliyeti oluşturan unsurlar malzeme, işçilik ve genel üretim giderleridir. Maliyet, standart maliyetlerle oluşmakta ve her raporlama döneminin sonunda standart maliyetler fiili maliyetler ile karşılaştırılarak güncellenmektedir. Net gerçekleştirilebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

Stokların net gerçekleştirilebilir değeri maliyetinin altına düştüğünde, stoklar net gerçekleştirilebilir değerine indirgenir ve değer düşüklüğünün olduğu yılda gelir tablosuna gider olarak yansıtılır. Grup Yönetiminin tahminlerine dayanan hesaplamalara göre stokların net gerçekleştirilebilir değeri maliyetinin altına düştüğü için stokların bir kısmına karşılık ayrılarak net gerçekleştirilebilir değerine indirgenmiştir.

Dava karşılıkları

Dava karşılıkları ayrılırken, ilgili davaların kaybedilme olasılığı ve kaybedildiği takdirde katlanılacak olan sonuçlar Grup hukuk müşavirlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmekte ve Grup Yönetimi elindeki verileri kullanarak en iyi tahminlerini yapıp gerekli gördüğü karşılığa ilişkin açıklamalar Not 16’da yer almaktadır.

Şüpheli alacak karşılığı

Şüpheli alacak karşılıkları, Grup yönetiminin bilanço tarihi itibarıyla varolan ancak cari ekonomik koşullar çerçevesinde tahsil edilememesi riski olan alacaklara ait gelecekteki zararları karşılayacağına inandığı tutarları yansıtmaktadır. Alacakların değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığı değerlendirilirken borçluların geçmiş performansları piyasadaki kredibiliteleri ve bilanço tarihinden finansal tabloların onaylanma tarihine kadar olan performansları ile yeniden görüşülen koşullar da dikkate alınmaktadır. İlgili bilanço tarihi itibarıyla şüpheli alacak karşılıkları Not 7’de yansıtılmıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARI İLE KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

3. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

30 Eylül 2018 tarihi itibarı ile iş bölümleri beşeri ilaç üretim ve satışı, veteriner ve tarım ilaçları üretim ve satışı ve diğerdir. Diğer iş bölümündeki faaliyetler kolonya ürünleri ve diğer satışlardan oluşmaktadır.

30 Eylül 2018	Beşeri ilaç	Veteriner ve tarım ilaçları	Diğer	Toplam
Satış gelirleri	675.657.167	49.434.673	9.630.399	734.722.239
Satışların maliyeti	(328.470.814)	(31.982.519)	(7.287.322)	(367.740.655)
Faaliyet giderleri	(199.181.081)	(7.292.726)	(905.856)	(207.379.663)
Bölüm sonuçları	148.005.272	10.159.428	1.437.221	159.601.921
Esas faaliyetlerden diğer gelirler				121.002.588
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)				(87.572.546)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler				427.010
Finansman giderleri(-)				(89.300.410)
Vergi gideri (-)				(13.182.402)
Net dönem karı				90.976.161

2018 yılında, Grup ürünlerinin dağıtımı Türkiye’deki en büyük iki ecza deposu tarafından yapılmaktadır. Bu ecza depolarına yapılan satışların toplam satışlar içerisindeki payı, %27 ve %40’tır (30 Eylül 2017: %28 ve %38). 30 Eylül 2018 itibarıyla, bu iki ecza deposundan alacaklar toplam alacakların %22 ve %33’ünü oluşturmaktadır (31 Aralık 2017: %24 ve %29).

Grup yönetimi bölümlere göre raporlamada faaliyet karı üzerinde durmaktadır, bu nedenle Grup diğer giderleri bölümler bazında dağıtmamaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

3. BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (devamı)

30 Eylül 2017	Beşeri ilaç	Veteriner ve tarım ilaçları	Diğer	Toplam
Satış gelirleri	553.338.874	37.139.940	7.243.216	597.722.030
Satışların maliyeti	(312.735.622)	(24.407.678)	(5.839.708)	(342.983.008)
Faaliyet giderleri	(148.029.504)	(6.877.454)	(883.479)	(155.790.437)
Bölüm sonuçları	92.573.748	5.854.808	520.029	98.948.585
Esas faaliyetlerden diğer gelirler				54.818.786
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)				(47.547.444)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler				715.402
Yatırım Faaliyetlerinden giderler(-)				(754.332)
Finansman giderleri(-)				(43.824.293)
Vergi gideri (-)				(2.359.636)
Net dönem karı				59.997.068

4. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Kasa	104.976	67.952
Bankadaki nakit	131.256.078	77.655.194
<i>Vadesiz mevduatlar</i>	42.723.274	7.252.121
<i>Vadesi üç aydan kısa vadeli mevduatlar</i>	88.532.804	70.403.073
Nakit akış tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	131.361.054	77.723.146
Faiz geliri tahakkuku	51.089	146.721
	131.412.143	77.869.867

30 Eylül 2018 itibari ile Grup'un vadeli mevduatları AVRO, ABD Doları ve Türk Lirası cinsindendir. AVRO ortalama faiz oranı %4,30, ABD Doları ortalama faiz oranı %2,17 ve Türk Lirası ortalama faiz oranı %19,75'tir (31 Aralık 2017 itibariyle Grup'un vadeli mevduatları AVRO ABD Doları ve Türk Lirası cinsindendir. AVRO ortalama faiz oranı %2,33, ABD Doları ortalama faiz oranı %4,29 ve Türk Lirası ortalama faiz oranı %12,09'dur). Grup finansal yatırımlarını kısa vadeli yapmaktadır ve tüm dönemler için açılan vadeli mevduatların vadeleri ilgili dönemi takip eden ilk ayda kapanmaktadır.

Grup'un 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde bloke mevduatı bulunmamaktadır

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

5. FİNANSAL BORÇLAR

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli banka kredileri	251.181.960	85.579.373
Uzun vadeli kredilerin kısa vadeli anapara taksitleri	111.369.695	108.617.359
Çıkarılmış tahvillerin kısa vadeli kısmı (*)	14.226.669	102.741.323
Toplam kısa vadeli finansal borçlar	376.778.324	296.938.055
Uzun vadeli kredilerin uzun vadeli kısmı	177.737.230	191.355.369
Çıkarılmış tahviller (*)	144.595.175	-
Toplam uzun vadeli finansal borçlar	322.332.405	191.355.369
Toplam finansal borçlar	699.110.729	488.293.424

(*) Grup tarafından 7 Mayıs 2018 tarihinde nitelikli yatırımcılara satılmak suretiyle, 2 yıl vadeli, 3 ayda bir değişken faizli kupon ödemeli, 80.000.000 TL tutarında ve 3 yıl vadeli, 3 ayda bir değişken faizli kupon ödemeli, 65.000.000 TL tutarında iki adet tahvil ihraç edilmiştir. Tahvillerin faizi, piyasadaki “Gösterge Devlet İç Borçlanma Senedinin” yıllık bileşik faiz oranına, 80.000.000 TL tutarındaki tahvil için 325, 65.000.000 TL tutarındaki tahvil için 350 baz puan ek getiri ilave edilmek suretiyle bulunmaktadır. İhraç tarihi itibarıyla tahvillerin basit faizi sırasıyla %17,06 ve %17,31; bileşik faizi ise %18,19 ve %18,47’dir.

30 Eylül 2018 itibarıyla 80.000.000 TL tutarındaki tahvilin etkin faiz oranı %27,25 ve beklenen ömrü boyunca yapılacak tahmini nakit ödemelerinin indirgenmiş tutarı 84.566.133 TL’dir.

30 Eylül 2018 itibarıyla 65.000.000 TL tutarındaki tahvilin etkin faiz oranı %28,16 ve beklenen ömrü boyunca yapılacak tahmini nakit ödemelerinin indirgenmiş tutarı 68.869.376 TL’dir

i) Banka kredileri ve çıkarılmış tahviller

Finansal borçların geri ödeme vadeleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
1 yıl içerisinde ödenecek	376.778.324	296.938.055
1 - 2 yıl içerisinde ödenecek	217.215.037	66.909.471
2 - 3 yıl içerisinde ödenecek	60.510.424	57.478.137
3 - 4 yıl içerisinde ödenecek	33.901.061	47.189.983
4 - 5 yıl içerisinde ödenecek	10.705.883	19.777.778
	699.110.729	488.293.424

DEVA HOLDING A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir)

5. FİNANSAL BORÇLAR (devamı)

i) Banka kredileri (devamı)

Kısa vadeli banka kredileri aşağıdakilerden oluşmaktadır:

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	30 Eylül 2018	Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	31 Aralık 2017
TL	%32,1	229.605.570	229.605.570	TL	%14,3	73.202.828	73.202.828
AVRO	%0,7	2.500.000	17.376.250	AVRO	%0,8	2.500.000	11.288.750
Faiz tahakkuku			4.200.140	Faiz tahakkuku			1.087.795
			<u>251.181.960</u>				<u>85.579.373</u>

Kısa vadeli banka kredileri çeşitli bankalardan kullanılan sabit ve değişken faiz oranlı spot ve rotatif kredileri içerir. 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 itibarıyla toplam kredi limitleri sırasıyla 1.487.322.897 TL ve 1.253.243.255 TL'dir. Anapara ve faiz vadesinde ödenir. Vade süresince anapara ve faizlerin geri ödenmemesi gibi bir sözleşme ihlalinin olmaması durumunda sözleşmelerin son bir geçerlilik tarihi yoktur.

Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli anapara taksitleri aşağıdakilerden oluşmaktadır.

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	30 Eylül 2018	Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	31 Aralık 2017
TL	%12,9	95.877.163	95.877.163	TL	%12,1	94.664.222	94.664.222
AVRO	%2,5	1.023.714	7.115.326	AVRO	%2,5	825.429	3.727.225
Faiz tahakkuku			8.377.206	Faiz tahakkuku			10.225.912
			<u>111.369.695</u>				<u>108.617.359</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir)

5. FİNANSAL BORÇLAR (devamı)

i) Banka kredileri (devamı)

Uzun vadeli banka kredileri aşağıdakilerden oluşmaktadır:

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	30 Eylül 2018
TL	%15,1	162.128.393	162.128.393
AVRO	%2,5	2.245.714	15.608.837
			<u>177.737.230</u>

Döviz Cinsi	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı	Anapara	31 Aralık 2017
TL	%14,6	178.903.555	178.903.555
AVRO	%2,5	2.757.571	12.451.814
			<u>191.355.369</u>

DEVA HOLDING A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir)

5. FİNANSAL BORÇLAR (devamı)

i) Banka kredileri (devamı)

Grup’un uzun vadeli banka kredilerinin detayı aşağıdaki gibidir:

- a) 1.000.000 TL tutarındaki kredi (2017: 2.000.000 TL) 4 Aralık 2013 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri 4 Haziran 2014 tarihinde başlamıştır ve 4 Aralık 2018 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı %11,5’tir. Anapara ve faiz ödemeleri 6’şar aylık dönemlerde yapılmaktadır. Kredi teminatı olarak, Şirket’in Kartepe’de bulunan fabrika binası ve diğer binalardan oluşan taşınmazları üzerinde 20.000.000 TL tutarında ipotek mevcuttur (Not 17).
- b) 2.000.000 TL tutarındaki kredi (2017: 4.000.000 TL) 10 Aralık 2013 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri 10 Haziran 2014 tarihinde başlamıştır ve 10 Aralık 2018 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı %11,5’tir. Anapara ve faiz ödemeleri 6’şar aylık dönemlerde yapılmaktadır. Kredi teminatı olarak, Şirket’in Çerkezköy’de bulunan fabrika binaları ve diğer binalar üzerinde 35.000.000 TL tutarında ipotek mevcuttur (Not 17).
- c) 16.500.000 TL tutarındaki kredi (2017: 22.000.000) 23 Aralık 2014 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri 23 Haziran 2015 tarihinde başlamıştır ve 23 Aralık 2019 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı %11,15’dir. Anapara ve faiz ödemeleri 6’şar aylık dönemlerde yapılacaktır. Kredi teminatı olarak, Şirket’in Halkalı’da bulunan merkez binası üzerinde 55.000.000 TL tutarında ipotek mevcuttur (Not 17).
- d) 36.111.111 TL tutarındaki kredi (2017: 50.555.555) 14 Ocak 2016 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri bir yıl ödemesiz dönemi müteakip 16 Ocak 2017 tarihinde başlamıştır ve 14 Ocak 2021 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı %14,60’dır. Anapara ve faiz ödemeleri 6’şar aylık dönemlerde yapılacaktır. Kredi teminatı olarak, Şirket’in Çerkezköy’de bulunan fabrika binaları ve diğer binalar üzerinde 35.000.000 TL tutarında ipotek mevcuttur (Not 17).
- e) 8.250.000 TL tutarındaki kredi (2017: 11.550.000) 05 Şubat 2016 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri 05 Ağustos 2016 tarihinde başlamıştır ve 05 Şubat 2021 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı %14,83’tür. Anapara ve faiz ödemeleri 6’şar aylık dönemlerde yapılacaktır. Kredi teminatı olarak, Şirket’in Çerkezköy’de bulunan iki adet arsası üzerinde 8.400.000 TL tutarında ipotek mevcuttur (Not 17).
- f) 1.881.428 AVRO tutarındaki kredi (2017: 2.195.000) 25 Mayıs 2016 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri iki yıl ödemesiz dönemi müteakip 25 Mayıs 2018 tarihinde başlamıştır ve 25 Mayıs 2021 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı EURIBOR+%2,45’tir. Anapara ve faiz ödemeleri 6’şar aylık dönemlerde yapılacaktır.
- g) 22.666.667 TL tutarındaki kredi (2017: 30.222.222) 23 Eylül 2016 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri bir yıl ödemesiz dönemi müteakip 22 Eylül 2017 tarihinde başlamıştır ve 23 Eylül 2021 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı %13,30’dur. Anapara ve faiz ödemeleri 6’şar aylık dönemlerde yapılacaktır. Kredi teminatı olarak, Şirket’in Çerkezköy’de bulunan fabrika binaları ve diğer binalar üzerinde 34.000.000 TL tutarında ipotek mevcuttur (Not 17).
- h) 1.388.000 AVRO tutarındaki kredi (2017: 1.388.000) 16 Aralık 2016 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri iki yıl ödemesiz dönemi müteakip 17 Aralık 2018 tarihinde başlayacaktır ve 16 Aralık 2021 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı EURIBOR+%2,45’tir. Anapara ve faiz ödemeleri 6’şar aylık dönemlerde yapılacaktır.
- i) 31.111.111 TL tutarındaki kredi (2017: 40.000.000) 16 Ocak 2017 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri bir yıl ödemesiz dönemi müteakip 16 Ocak 2018 tarihinde başlamıştır ve 17 Ocak 2022 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı %13,95’tir. Anapara ve faiz ödemeleri 6’şar aylık dönemlerde yapılacaktır.

DEVA HOLDING A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir)

5. FİNANSAL BORÇLAR (devamı)

i) Banka kredileri (devamı)

- j) 26.666.667 TL tutarındaki kredi (2017: 30.000.000) 27 Nisan 2017 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri bir yıl ödemesiz dönemi müteakip 27 Nisan 2018 tarihinde başlamıştır ve 27 Nisan 2022 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı aylık %1,15'tir. Anapara ve faiz ödemeleri 6'şar aylık dönemlerde yapılacaktır.
- k) 19.700.000 TL tutarındaki kredi (2017: 20.000.000) 09 Ekim 2017 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri 09 Ocak 2018 tarihinde başlamıştır ve 09 Ekim 2019 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı %14,20'dir. Anapara ve faiz ödemeleri 3'er aylık dönemlerde yapılacaktır.
- l) 54.000.000 TL tutarındaki kredi (2017: 60.000.000) 28 Aralık 2017 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri 28 Haziran 2018 tarihinde başlamıştır ve 28 Aralık 2022 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı %16,73'dür. Anapara ve faiz ödemeleri 6'şar aylık dönemlerde yapılacaktır. Kredi teminatı olarak, 03 Ocak 2018 tarihinde Şirket'in Çerkezköy'de bulunan arsası üzerinde 12.900.000 TL tutarında ilave ipotek tesis edilmiştir.
- m) 40.000.000 TL tutarındaki kredi (2017: Yoktur) 19 Mart 2018 tarihinde alınmıştır. Kredi geri ödemeleri 19 Mart 2019 tarihinde başlayacak ve 20 Mart 2023 tarihine kadar devam edecektir. Kredinin faiz oranı %16,95'dir. Anapara ve faiz ödemeleri 3'er aylık dönemlerde yapılacaktır.
- n) Grup'un 221.647.814 TL tutarında ortalama faiz oranı yıllık %32,14 olan kısa vadeli TL kredisi bulunmaktadır (2017: 65.300.000 TL). Ayrıca 7.957.756 TL tutarında sıfır faizli kredi kullanılmıştır. (2017: 7.902.828). Kredinin faiz ve anapara ödemesi vadesi geldiğinde gerçekleşmektedir.
- o) Grup' un 2.500.000 AVRO tutarında ortalama faiz oranı yıllık %0,65 olan kısa vadeli AVRO kredisi bulunmaktadır (2017: 2.500.000).

Grup, 30 Eylül 2018 itibariyle, kullanmış olduğu krediler için satışlarına karşılık almış olduğu toplam 158.310.035 TL tutarındaki çeki teminata vermiştir (31 Aralık 2017: 53.600.000 TL).

ii) Finansal kiralama işlemlerinden borçlar

Bulunmamaktadır (2017: Bulunmamaktadır).

DEVA HOLDING A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir)

6. İLİŞKİLİ TARAFLARLA İLGİLİ BAKİYELER VE İŞLEMLER

	30 Eylül 2018							
	Alacaklar				Borçlar			
	Kısa vadeli		Uzun vadeli		Kısa vadeli		Uzun vadeli	
	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan
İlişkili taraflarla olan bakiyeler								
Ortaklar								
East Pharma S.A.R.L.	-	-	-	-	14.856.654	-	-	-
Diğer	-	-	-	-	-	-	-	-
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler								
Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.	12.754.537	-	-	-	-	-	-	-
	12.754.537	-	-	-	14.856.654	-	-	-
1 Ocak - 30 Eylül 2018								
İlişkili taraflarla olan işlemler	Stok alımları	Mal / Hizmet satışları	Faiz gelirleri	Faiz giderleri	Kira geliri	İsim hakkı gideri (*)	Diğer gelirler (**)	Diğer giderler
Ortaklar								
East Pharma S.A.R.L.	19.443.925	-	-	-	-	15.807.642	-	-
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler								
Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.	728.501	12.189.701	2.166.745	-	561.193	1.701.422	270.229	162.016
	20.172.426	12.189.701	2.166.745	-	561.193	17.509.064	270.229	162.016

Şirket ile Şirket'in ilişkili tarafları olan bağlı ortaklıkları arasında gerçekleşen işlemler konsolidasyon sırasında elimine edildiklerinden, bu notta açıklanmamıştır.

(*) Deva Holding A.Ş. ve ana ortağı EastPharma S.A.R.L. arasında imzalanan, Roche ürünlerinin haklarının satın alınmasına ilişkin sözleşme çerçevesinde, Grup sözleşme eklerinde belirtilen oranlar dahilinde, alt lisans alan EastPharma S.A.R.L. vasıtasıyla satın alınan ruhsat ve lisans hakları için, her bir ürünün net satış hasılatı üzerinden EastPharma S.A.R.L.'a lisans "İsim hakkı" bedeli ödemekle yükümlüdür. Söz konusu oranlar Grup ile ilişkisi olmayan ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bir bağımsız denetim şirketi tarafından, 10 Ağustos 2018 tarihinde yenilenen ve Nisan 2018 itibarıyla geçerli olan değerlendirme sonuçlarına göre elde edilmiştir. Değerleme yöntemi olarak, indirgenmiş nakit akım esas alınarak yapılan kar paylaşımı yöntemi-ekonomik yaklaşım kullanılmıştır.

(**) Diğer gelirler, Grup'un ilişkili şirketi Saba İlaç'ın ürünlerinin satışından elde edilen komisyon gelirlerinden oluşmaktadır.

DEVA HOLDING A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir)

6. İLİŞKİLİ TARAFLARLA İLGİLİ BAKİYELER VE İŞLEMLER (devamı)

31 Aralık 2017								
	Alacaklar				Borçlar			
	Kısa vadeli		Uzun vadeli		Kısa vadeli		Uzun vadeli	
İlişkili taraflarla olan bakiyeler	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan
Ortaklar								
East Pharma S.A.R.L.	-	-	-	-	3.682.174	-	-	-
Diğer	-	-	-	-	-	-	-	-
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler								
Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.	11.793.094	-	-	-	-	-	-	-
	11.793.094	-	-	-	3.682.174	-	-	-
1 Ocak - 30 Eylül 2017								
İlişkili taraflarla olan işlemler	Stok alımları	Mal / Hizmet satışları	Faiz gelirleri	Faiz giderleri	Kira geliri	İsim hakkı gideri (*)	Diğer gelirler (**)	Diğer giderler
Ortaklar								
East Pharma S.A.R.L.	14.694.852	-	-	-	-	9.849.113	-	-
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler								
Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.	65.964.146	7.201.345	1.476.685	-	321.224	-	1.359.971	-
	80.658.998	7.201.345	1.476.685	-	321.224	9.849.113	1.359.971	-

(*) Deva Holding A.Ş. ve ana ortağı EastPharma S.A.R.L. arasında imzalanan, Roche ürünlerinin haklarının satın alınmasına ilişkin sözleşme çerçevesinde, Grup sözleşme eklerinde belirtilen oranlar dahilinde, alt lisans alan EastPharma S.A.R.L. vasıtasıyla satın alınan ruhsat ve lisans hakları için, her bir ürünün net satış hasılatı üzerinden EastPharma S.A.R.L.’a lisans “İsim hakkı” bedeli ödemekle yükümlüdür. Söz konusu oranlar Grup ile ilişkisi olmayan ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bir bağımsız denetim şirketi tarafından, 27 Şubat 2015 tarihinde yenilenen ve Ocak 2015 itibarıyla geçerli olan değerlendirme sonuçlarına göre elde edilmiştir. Değerleme yöntemi olarak, indirgenmiş nakit akım esas alınarak yapılan kar paylaşımı yöntemi-ekonomik yaklaşım kullanılmıştır..

(**) Diğer gelirler, Grup’un ilişkili şirketi Saba İlaç’ın ürünlerinin satışından elde edilen komisyon gelirlerinden oluşmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

6. İLİŞKİLİ TARAFLARLA İLGİLİ BAKİYELER VE İŞLEMLER (devamı)

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup’un ilişkili taraflara kullandırılan kredilerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018			
	Orjinal Para Birimi	Vade (Gün)	Faiz Oranı %	Kısa Vadeli Borçlar
<u>İlişkili taraflara kullandırılan krediler:</u>				
<u>Bağlı Ortaklıklar</u>				
Devatis Ltd	ABD Doları	93	%2,0	344.366
	NZ Doları	93	%2,0	3.015.500
	31 Aralık 2017			
	Orjinal Para Birimi	Vade (Gün)	Faiz Oranı %	Kısa Vadeli Borçlar
<u>İlişkili taraflara kullandırılan krediler</u>				
<u>Bağlı Ortaklıklar</u>				
Devatis Ltd	ABD Doları	93	%2,0	344.366
	NZ Doları	93	%2,0	3.015.500

Direktörler ve üzeri üst düzey yöneticilere 30 Eylül 2018 ve 2017 tarihinde sona eren dönemlere ilişkin ödenen ücretleri, primleri, kıdem tazminatları ve ücret benzeri menfaatleri içeren tutar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017
Üst yönetime sağlanan menfaatler		
Ücretler ve diğer kısa vadeli faydalar	23.408.331	19.127.747
Diğer uzun vadeli faydalar	343.708	280.031
	<u>23.752.039</u>	<u>19.407.778</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

7. TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

Ticari alacaklar

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
<u>Kısa vadeli ticari alacaklar</u>		
Ticari alacaklar	114.746.165	87.978.754
Alacak senetleri	212.435.954	195.208.998
Alacak senetleri reeskontu (-)	(5.947.321)	(2.850.525)
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 6)	12.754.537	11.793.094
Diğer ticari alacaklar	17.675	48.722
Gelir tahakkukları (*)	12.148.905	5.838.058
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(6.875.284)	(5.984.754)
	<u>339.280.631</u>	<u>292.032.347</u>

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup vadesi geçmiş ticari ve diğer alacakların tahsil kabiliyeti kalmayan kısmına karşılık ayırmıştır. Geri kalan tutarın tamamı vadesi henüz gelmemiş, tahsil kabiliyeti yüksek alacaklardan oluşmaktadır. Mal satışı ile ilgili ortalama vade 100 gündür (31 Aralık 2017: 100 gün).

(*) Grup geliştirme giderleri dolayısıyla devlet teşviği almaktadır. Gelir tahakkukları bakiyesi TUBİTAK’tan elde edilen teşvik geliri tahakkukunu içermektedir. 30 Eylül 2018 itibarıyla TUBİTAK gelir tahakkuku 11.944.268 TL’dir (31 Aralık 2017: 5.506.024 TL).

Henüz vadesi gelmemiş ve şüpheli hale gelmemiş alacaklara ilişkin alınan teminatlar aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Alınan teminat mektupları	31.413.218	27.980.140
	<u>31.413.218</u>	<u>27.980.140</u>

Grup’un ana finansal varlıkları ticari alacaklar, diğer alacaklar ve yatırımlarıdır. Grup’un kredi riski esas olarak ticari alacaklarındadır. 30 Eylül 2018 itibarıyla iki müşteri bakiyesi toplam alacakların sırasıyla %22 ve %33’ünü oluşturmaktadır (31 Aralık 2017: % 24 ve % 29).

Deva Holding, ilişkili kuruluşu olan Saba İlaç’a ait ürünlerin pazarlamasını yapmaktadır, bunun yanında fason üretim, mali, idari ve Ar-Ge hizmetleri vermektedir. İlişkili taraflarla olan bakiyeler notunun içerisinde bulunan 12.754.537 TL, Grup’un bu işlemlerden kaynaklanan alacak tutarını göstermektedir (Not 6).

Tahsili şüpheli duruma gelen alacaklar için karşılık ayrılmıştır. Bu karşılık, vadesi geçmiş, finansal güçlük içerisinde bulunan müşterilerin tespiti ile hesaplanmıştır.

30 Eylül 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemlerde şüpheli alacaklar karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017
1 Ocak bakiyesi	5.984.754	6.269.025
Dönem içinde ayrılan karşılıklar	515.530	-
TFRS 9’un ilk uygulamasına ilişkin düzeltme (Not 2)	375.000	-
Tahsilatlar	-	(284.271)
30 Eylül bakiyesi	<u>6.875.284</u>	<u>5.984.754</u>

Türk Lirası cinsinden ticari alacakların reeskontunda yıllık %27 etkin faiz oranı kullanılırken (2017: %14), yabancı para cinsinden alacakların reeskontunda dönem sonu itibarı ile libor oranları baz alınmıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

7. TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR (devamı)

Ticari borçlar

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
<u>Kısa vadeli ticari borçlar</u>		
Ticari borçlar	104.491.113	62.189.141
Borç senetleri	10.001	6.297
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 6) (*)	14.856.654	3.682.174
Gider tahakkukları (**)	3.560.955	614.025
İsim hakkı gider tahakkukları	132.678	533.823
	<u>123.051.401</u>	<u>67.025.460</u>

(*) Şirketin ana ortağı EastPharma S.A.R.L. ile Deva Holding arasında yapılan anlaşmaya göre EastPharma S.A.R.L.’ın haklarını elinde bulundurduğu ürünlerin satışından dolayı bu şirkete 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla ödenecek olan isim hakkı borcu 7.722.080 TL’dir (31 Aralık 2017: 2.995.249 TL). EastPharma S.A.R.L. 2008 yılında alınan 17 Roche ürününün Türkiye’deki haklarını elinde bulundurmaktadır. EastPharma S.A.R.L. ayrıca 1 adet Roche ürününün Türkiye dışında 17 ülkedeki haklarını da elinde bulundurmaktadır. Şirketin 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla EastPharma S.A.R.L. aracılığıyla F. Hoffman – La Roche Ltd’den hammadde alımına ilişkin EastPharma S.A.R.L’a borcu 7.134.574 TL’dir. (31 Aralık 2017: 686.925 TL).

(**) 30 Eylül 2018 itibarı ile gider tahakkukları 1.574.583 TL ciro prim karşılıklarını içermektedir (31 Aralık 2017: 434.204 TL).

Borç senetleri Grup’un satıcılarına verdiği vadeleri bir yıldan az olan ileri tarihli çeklerden oluşmaktadır. Grup’un 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 itibarıyla uzun vadeli ticari borçları bulunmamaktadır

8. DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
<u>Diğer kısa vadeli alacaklar</u>		
Diğer çeşitli alacaklar	357.018	357.263
Personelden alacaklar	250.571	88.224
Şüpheli diğer alacaklar karş. (-)	(48.906)	(48.906)
Verilen depozito ve teminatlar	65.603	63.848
	<u>624.286</u>	<u>460.429</u>

30 Eylül 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemlerde şüpheli diğer alacaklar karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017
1 Ocak bakiyesi	48.906	1.967.839
Konusu kalmayan karşılıklar	-	(1.918.933)
30 Eylül bakiyesi	<u>48.906</u>	<u>48.906</u>
	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
<u>Diğer kısa vadeli borçlar</u>		
Alınan depozito ve teminatlar	300.310	189.395
Diğer çeşitli borçlar	1.542.457	981.712
	<u>1.842.767</u>	<u>1.171.107</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

9. STOKLAR

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
İlk madde ve malzeme	256.851.636	115.433.849
Yarı mamüller	49.854.418	27.549.462
Mamüller	103.893.713	81.842.376
Diğer stoklar	-	623.962
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(11.562.240)	(9.805.130)
	<u>399.037.527</u>	<u>215.644.519</u>

30 Eylül 2018 itibarıyla sigortalanmış stok tutarı 230.000.000 TL’dir (31 Aralık 2017: 230.000.000 TL).

Stok değer düşüklüğü karşılığı satılan malın maliyetinde giderleştirilmiş olup karşılığın stok kalemi bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
İlk madde ve malzeme	6.473.284	7.165.619
Yarı mamüller	1.982.033	502.448
Mamüller	3.106.923	2.137.063
	<u>11.562.240</u>	<u>9.805.130</u>

Stok değer düşüklüğü karşılığındaki hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017
1 Ocak bakiyesi	9.805.130	11.664.904
Dönem içinde ayrılan karşılık	8.025.606	4.730.884
Dönem içinde rezalize olan karşılıklar	(6.268.496)	(1.656.907)
30 Eylül bakiyesi	<u>11.562.240</u>	<u>14.738.881</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

10. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
<u>Kısa Vadeli Peşin Ödenmiş Giderler</u>		
Stok alımı için verilen sipariş avansları	27.565.173	16.721.657
Gelecek aylara ait giderler	3.205.792	5.561.733
İş avansları	6.028.843	448.213
	<u>36.799.808</u>	<u>22.731.603</u>
<u>Uzun Vadeli Peşin Ödenmiş Giderler</u>		
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar	26.866.575	19.873.407
	<u>26.866.575</u>	<u>19.873.407</u>
<u>Kısa Vadeli Ertelenmiş Gelirler</u>		
Alınan sipariş avansları	2.508.980	5.066.617
Gelecek aylara ait gelirler	2.871.713	2.314.550
	<u>5.380.693</u>	<u>7.381.167</u>
<u>Uzun Vadeli Ertelenmiş Gelirler</u>		
Gelecek yıllara ait gelirler	1.237.258	1.926.675
	<u>1.237.258</u>	<u>1.926.675</u>

11. CARİ DÖNEM VERGİSİYLE İLGİLİ VARLIKLAR VE BORÇLAR

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
<u>Cari Dönem Vergisiyle İlgili Kısa Vadeli Varlıklar</u>		
Peşin ödenen banka stopajı	109.183	392.497
	<u>109.183</u>	<u>392.497</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

12. MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arazi ve arsalar	Yer altı ve yerüstü düzenleri	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
<u>Maliyet Değeri</u>									
1 Ocak 2018 itibarıyla açılış bakiyesi	28.270.583	2.180.237	175.015.760	375.280.240	1.629.161	29.658.993	272.848	10.843.897	623.151.719
Alımlar	-	-	-	-	-	4.571.806	-	41.529.159	46.100.965
Çıkışlar	-	-	(96.585)	(7.077)	-	-	-	-	(103.662)
Yapılmakta olan yatırımlardan transferler	-	8.000	869.773	27.760.469	-	-	-	(28.638.242)	-
30 Eylül 2018 itibarıyla kapanış bakiyesi	28.270.583	2.188.237	175.788.948	403.033.632	1.629.161	34.230.799	272.848	23.734.814	669.149.022
Birikmiş Amortismanlar									
1 Ocak 2018 itibarıyla açılış bakiyesi	-	(387.217)	(30.951.261)	(203.875.189)	(1.109.986)	(21.776.286)	(223.860)	-	(258.323.799)
Sınıflamalar (*)	-	-	-	(2.295.951)	-	-	-	-	(2.295.951)
Dönem gideri	-	(87.527)	(3.190.348)	(17.354.280)	(109.064)	(1.491.856)	(3.755)	-	(22.236.830)
Çıkışlar	-	-	52.800	1.062	-	-	-	-	53.862
30 Eylül 2018 itibarıyla kapanış bakiyesi	-	(474.744)	(34.088.809)	(223.524.358)	(1.219.050)	(23.268.142)	(227.615)	-	(282.802.718)
30 Eylül 2018 itibarıyla net defter değeri	28.270.583	1.713.493	141.700.139	179.509.274	410.111	10.962.657	45.233	23.734.814	386.346.304

(*) Makine ve teçhizatlara ilişkin dönem amortisman artışının 2.295.951 TL tutarındaki kısmı Araştırma-Geliştirme departmanında kullanılan ve Grup’un ilaç lisans üretimiyle doğrudan ilişkilendirilebilen geliştirme faaliyetleriyle ilgilidir. Söz konusu tutar TMS 16 ve TMS 38 kapsamında aktifleştirilmiş olup, maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedeline sınıflanmıştır (Not 13).

30 Eylül 2018 itibarıyla sigortalanan maddi duran varlık tutarı 822.807.000 TL’dir. (31 Aralık 2017: 822.807.000 TL).

Krediler, Grup’un sahip olduğu merkez binası ile Kocaeli Kartepe ve Tekirdağ Çerkezköy’de bulunan fabrika binaları ve diğer binalarından ve Çerkezköy’de bulunan arsalarından oluşan taşınmazları üzerinde bulunan, sırasıyla 55.000.000 TL, 20.000.000 TL, 35.000.000 TL, 34.000.000 TL, 8.400.000 TL, 16.200.000 TL ve 12.900.000 TL tutarındaki ipotekler ile güvence altına alınmıştır (Not 17).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

12. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

	Arazi ve arsalar	Yer altı ve yerüstü düzenleri	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet Değeri									
1 Ocak 2017 itibarıyla açılış bakiyesi	28.270.583	630.237	154.592.020	330.425.671	5.751.454	27.728.001	272.848	17.699.604	565.370.418
Alımlar	-	-	-	-	387.990	1.480.015	-	39.050.213	40.918.218
Çıkışlar	-	-	-	(4.676.442)	-	(15.093)	-	-	(4.691.535)
Yapılmakta olan yatırımlardan transfer	-	-	1.432.639	29.078.084	-	-	-	(30.510.723)	-
30 Eylül 2017 itibarıyla kapanış bakiyesi	28.270.583	630.237	156.024.659	354.827.313	6.139.444	29.192.923	272.848	26.239.094	601.597.101
Birikmiş Amortismanlar									
1 Ocak 2017 itibarıyla açılış bakiyesi	-	(342.684)	(27.169.961)	(188.634.368)	(4.681.956)	(20.141.139)	(218.853)	-	(241.188.961)
Sınıflamalar (*)	-	-	-	(1.741.739)	-	-	-	-	(1.741.739)
Dönem gideri	-	(27.619)	(2.798.572)	(15.705.376)	(657.260)	(1.262.919)	(3.755)	-	(20.455.501)
Çıkışlar	-	-	-	3.716.328	-	15.093	-	-	3.731.421
30 Eylül 2017 itibarıyla kapanış bakiyesi	-	(370.303)	(29.968.533)	(202.365.155)	(5.339.216)	(21.388.965)	(222.608)	-	(259.654.780)
30 Eylül 2017 itibarıyla net defter değeri	28.270.583	259.934	126.056.126	152.462.158	800.228	7.803.958	50.240	26.239.094	341.942.321

(*) Makine ve teçhizatlarla ilişkin dönem amortisman artışının 1.741.739 TL tutarındaki kısmı Araştırma-Geliştirme departmanında kullanılan ve Grup’un ilaç lisans üretimiyle doğrudan ilişkilendirilebilen geliştirme faaliyetleriyle ilgilidir. Söz konusu tutar TMS 16 ve TMS 38 kapsamında aktifleştirilmiş olup, maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedeline sınıflanmıştır (Not 13).

30 Eylül 2017 itibarıyla sigortalanan maddi duran varlık tutarı 773.078.000 TL’dir. (31 Aralık 2016: 773.078.000 TL).

Krediler, Grup’un sahip olduğu merkez binası ile Kocaeli Kartepe ve Tekirdağ Çerkezköy’de bulunan fabrika binaları ve diğer binalarından ve Çerkezköy’de bulunan arsalarından oluşan taşınmazları üzerinde bulunan, sırasıyla 55.000.000 TL, 20.000.000 TL, 35.000.000 TL, 34.000.000 TL, 8.400.000 TL ve 16.200.000 TL tutarındaki ipotekler ile güvence altına alınmıştır (Not 17).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

12. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

Maddi duran varlıkların amortisman dönemleri, tahmin edilen ömürleri esas alınarak, aşağıda belirtilmiştir:

Yer altı yer üstü düzenleri	25-50 yıl
Binalar	25-50 yıl
Makine, tesis ve cihazlar	4-30 yıl
Taşıtlar	5 yıl
Demirbaşlar	5 yıl
Özel maliyetler	2-3 yıl

Arazi, arsalar ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Amortisman giderleri 14.436.766 TL’si (2017: 13.603.766 TL) satılan malın maliyetine, 10.110.595 TL’si (2017: 8.393.847 TL) operasyonel giderlere ve 6.947.107 TL’si (2017: 4.890.497 TL) stoklar üzerine dahil edilmiştir.

13. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	Lisans ve Haklar	Müşteri İlişkileri	Geliştirme Maliyetleri	Toplam
Maliyet Değeri				
1 Ocak 2018 itibarıyla açılış bakiyesi	169.706.786	3.730.513	142.004.154	315.441.453
Varlıklar arası yapılan sınıflamalar (*)	-	-	2.295.951	2.295.951
Alımlar (**)	20.925.065	-	49.571.788	70.496.853
Yapılmakta olan yatırımlardan transferler	18.956.151	-	(18.956.151)	-
Çıkışlar	(13.483.999)	-	(27.605.678)	(41.089.677)
30 Eylül 2018 itibarıyla kapanış bakiyesi	196.104.003	3.730.513	147.310.064	347.144.580
Birikmiş İtfâ Payları				
1 Ocak 2018 itibarıyla açılış bakiyesi	(57.236.389)	(1.771.990)	(17.920.958)	(76.929.337)
Dönem gideri	(9.117.745)	(139.893)	-	(9.257.638)
Çıkışlar	4.036.067	-	8.022	4.044.089
30 Eylül 2018 itibarıyla kapanış bakiyesi	(62.318.067)	(1.911.883)	(17.912.936)	(82.142.886)
30 Eylül 2018 itibarıyla net defter değeri	133.785.936	1.818.630	129.397.128	265.001.694

(*) Maddi duran varlıklar içerisinde bulunan makine ve teçhizatlara ilişkin dönem amortisman artışının 2.295.951 TL’lik kısmı Araştırma-Geliştirme departmanında kullanılan ve Grup’un ilaç lisans üretimiyle doğrudan ilişkilendirilebilen geliştirme faaliyetleriyle ilgilidir. Söz konusu tutar TMS 16 ve TMS 38 kapsamında aktifleştirilmiş olup, maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedeline sınıflanmıştır (Not 12).

(**) Dönem içi alımlar çoğunlukla işletme içerisinde geliştirilen ve lisansları alınmış ürünlerden oluşmaktadır.

30 Eylül 2018 itibarıyla, dokuz aylık dönemde 3.350.989 TL (30 Eylül 2017: 1.564.803 TL) borçlanma maliyeti özellikli varlıklar üzerinde aktifleştirilmiştir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

13. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (devamı)

	Lisans ve Haklar	Müşteri İlişkileri	Geliştirme Maliyetleri	Toplam
<u>Maliyet Değeri</u>				
1 Ocak 2017 itibarıyla açılış bakiyesi	144.258.265	3.730.513	143.115.486	291.104.264
Varlıklar arası yapılan sınıflamalar (*)	-	-	1.741.739	1.741.739
Alımlar (**)	-	-	51.913.542	51.913.542
Yapılmakta olan yatırımlardan transferler	26.939.542	-	(26.939.542)	-
Çıkışlar	(7.882.944)	-	(15.061.179)	(22.944.123)
30 Eylül 2017 itibarıyla kapanış bakiyesi	163.314.863	3.730.513	154.770.046	321.815.422
Birikmiş İtfa Payları				
1 Ocak 2017 itibarıyla açılış bakiyesi	(52.827.611)	(1.585.466)	(17.920.958)	(72.334.035)
Dönem gideri	(6.292.716)	(139.893)	-	(6.432.609)
Çıkışlar	2.382.489	-	-	2.382.489
30 Eylül 2017 itibarıyla kapanış bakiyesi	(56.737.838)	(1.725.359)	(17.920.958)	(76.384.155)
30 Eylül 2017 itibarıyla net defter değeri	106.577.025	2.005.154	136.849.088	245.431.267

(*) Maddi duran varlıklar içerisinde bulunan makine ve teçhizatlara ilişkin dönem amortisman artışının 1.741.739 TL’lik kısmı Araştırma-Geliştirme departmanında kullanılan ve Grup’un ilaç lisans üretimiyle doğrudan ilişkilendirilebilen geliştirme faaliyetleriyle ilgilidir. Söz konusu tutar TMS 16 ve TMS 38 kapsamında aktifleştirilmiş olup, maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedeline sınıflanmıştır (Not 12).

(**) Dönem içi alımlar çoğunlukla işletme içerisinde geliştirilen ve lisansları alınmış ürünlerden oluşmaktadır.

30 Eylül 2017 itibarıyla, dokuz aylık dönemde 1.564.803 TL (30 Eylül 2016: 1.811.225 TL) borçlanma maliyeti özellikli varlıklar üzerinde aktifleştirilmiştir.

Maddi olmayan varlıkların amortisman dönemleri, tahmin edilen faydalı ömürleri esas alınarak, aşağıda belirtilmiştir:

Lisans ve haklar	3-15 yıl
Müşteri ilişkileri	20 yıl
Geliştirme maliyetleri	15 yıl

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

14. ŞEREFİYE

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Şerefiye	1.782.731	1.782.731

14 Mart 2008 tarihinde, Şirket’in ana hissedarı olan Eastpharma SARL, F. Hoffman – La Roche Ltd (“Roche”) ile Türkiye’de tescil olan sekiz adet Roche ürününün tüm haklarını, yükümlülüklerini ve tedariğini kapsayan “Satın Alma Sözleşmesi” imzalamıştır.

Eastpharma SARL, ayrıca 16 Mayıs 2008 tarihinde, şirkete Türkiye’de ek sekiz adet ürün için tescil hakkı veren Lisans ve Tedarik Anlaşması imzalamıştır. Şirketin ana ortaklığı olan Eastpharma SARL tarafından imzalanan sözleşmeler kapsamında Deva, söz konusu sözleşmelere taraf olmuştur.

Satın Alma Sözleşmesinin belirli bir geçerlik süresi bulunmamaktadır. Lisans ve Tedarik Anlaşması 5 yıllık bir süreç için geçerlidir. Alım taahhüdü ve anlaşmaya konu olan ürünlerin satışından sorumlu personelin tüm hakları Şirket’in yükümlülüğündedir. Eastpharma SARL anlaşmayı 3 yıl daha uzatma hakkını kullanmıştır.

Anlaşmalar Türkiye Rekabet Kurulu tarafından 16 Mayıs 2008 tarihinde onaylanmış ve 19 Eylül 2008 tarihinden itibaren geçerli olmuştur. Şirket’in ana hissedarı olan Eastpharma SARL, söz konusu 14 adet ürünün Türkiye’deki kullanım hakkı ve ruhsatlarını Deva Holding A.Ş.’ye devretmiştir.

Anlaşmalara konu olan hakların alım fiyatı, Şirket’in devrolan satış personelinin kıdem tazminatları ve izin karşılığı ile netleştirilerek, nakit 18.897.646 TL olarak gerçekleşmiştir. Değer düşüklüğüne ilişkin çalışmalar 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yapılmış olup, değer düşüklüğü olduğuna dair bir belirtiye rastlanmamıştır (Not 2).

İşletme birleşmesi sonucu oluşan şerefiyenin tamamı “beşeri ilaç” bölümüne ait olup, 30 Eylül 2018 itibarıyla dağıtılmayan bir tutar bulunmamaktadır.

15. DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Kısa Vadeli Devlet Teşvik ve Yardımları (*)	1.759.045	1.588.006
	<u>1.759.045</u>	<u>1.588.006</u>
	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Uzun Vadeli Devlet Teşvik ve Yardımları (*)	28.965.255	20.174.443
	<u>28.965.255</u>	<u>20.174.443</u>

(*) Grup geliştirme giderleri dolayısıyla devlet teşviği almaktadır. Kısa/uzun vadeli devlet teşvik ve yardımları bakiyesi TUBİTAK’tan elde edilen teşvik geliri tahakkukundan oluşmaktadır. Teşvik varlıklarıyla ilişkili olduğu için ertelenen gelir olarak kaydedilmektedir ve varlığın faydalı ömrü süresince gelir tablosunda giderleştirilecek itfa paylarını netleyecek şekilde gelir tablosuna aktarılacaktır.

30 Eylül 2018 tarihinde sona eren dönem içerisinde Grup, 4.097.660 TL geliştirme giderlerine ilişkin devlet teşviği almıştır (30 Eylül 2017: 1.339.811).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

15. DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI (devamı)

Grup’un 30.09.2018 itibarıyla TÜBİTAK onaylı ve devam eden 21 adet Ar-Ge projesi bulunmaktadır. 3 yeni projenin de değerlendirme sonuçları beklenmektedir. Devam eden 1 projenin onayı 2016 yılında, 5 projenin onayı 2017 yılında, 15 projenin onayı ise 2018 yılında alınmıştır. 2018 yılı içerisinde toplam 45.251.388 TL’lik Ar-Ge harcaması gerçekleşmiştir.

Şirket adına Mayıs 2010 itibarıyla 5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında kanun kapsamında Ar-ge Merkezi Belgesi alınmıştır. TÜBİTAK onaylı ve Ar-Ge Merkezi kapsamındaki projeler için, belirli oranlarda nakdi destek alınmakta, vergi ve SGK indirimi sağlanmaktadır. Kesinleşen ve Şirket’e ödenen nakdi destekler, her bir proje kapsamında sunulan dönemsel harcamaların mahiyetinin TÜBİTAK tarafından değerlendirilmesi suretiyle belirlenmektedir. Desteklenmesi uygun bulunan harcamaların, toplam tutarlarının %60’ı nakdi destek olarak ödenmektedir. Ayrıca 2018 yılının ilk dokuz ayı için yapılan harcamaların TÜBİTAK tarafından kabul edilmesi esas ve proje ile ilişkilendirilebilen bölümlerinden yola çıkılarak hesaplanan toplamın %57’si kadarı gelir tahakkuku kaydedilmiştir.

Deva Köseköy tesisleri için alınmış olan 114407 nolu teşvik belgesi kapsamında 2018 yılında 1.901.973 TL harcama gerçekleşmiştir.

Deva Çerkezköy tesisleri için 17.04.2018 tarihinde alınmış olan 136611 nolu teşvik belgesi kapsamında, 2018 yılında 5.371.929 TL harcama gerçekleşmiştir.

Şirketin ayrıca Tübitak programı kapsamında desteklenmekte olan biyoteknoloji projesi bulunmaktadır. Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme 1007 Programınca desteklenen bu proje için 2016 yılında 2.521.228 TL, 2017 yılında 1.368.742 TL avans ödemesi ve 151.870 TL’lik ek destek ödemesi, 2018 yılında ise 1.232.101 TL avans ödemesi Tübitak’tan alınmıştır. Bu projede, destek kapsamına alınan harcamalarından desteklenmeye uygun görülen tutarları, ekipmanlar için %40, desteklenmesine karar verilen diğer harcamalar ise %100 nisbetinde desteklenmektedir.

Teşvik kapsamındaki harcamaların KDV ve gümrük vergisi muafiyeti ve diğer vergiler yönünden muhtelif avantajları bulunmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

16. KARŞILIKLAR

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
<u>Kısa vadeli karşılıklar</u>		
Fiyat değişikliği / düzenlemesi sonrası oluşan satış iadelerine dair gider tahakkukları	1.373.983	1.463.110
Tahakkuk eden satış iskontosu	5.076.504	3.979.391
Dava karşılıkları	4.913.216	3.868.783
Kampanya iskonto karşılıkları	1.882	-
	<u>11.365.585</u>	<u>9.311.284</u>

	Fiyat düzenlemesi sonrası oluşan satış iadelerine dair gider tahakkukları	Tahakkuk eden satış iskontosu	Dava karşılıkları (*)	Kampanya iskonto karşılıkları	Toplam
1 Ocak 2018 itibarıyla	1.463.110	3.979.391	3.868.783	-	9.311.284
İlave karşılık	731.128	25.140.712	4.114.832	1.882	29.988.554
Dönem içinde yapılan ödemeler	(820.255)	(19.053.500)	(2.297.851)	-	(22.171.606)
Konusu kalmayan karşılık	-	(4.990.099)	(772.548)	-	(5.762.647)
30 Eylül 2018 itibarıyla	<u>1.373.983</u>	<u>5.076.504</u>	<u>4.913.216</u>	<u>1.882</u>	<u>11.365.585</u>
1 Ocak 2017 itibarıyla	866.100	2.877.941	2.791.574	-	6.535.615
İlave karşılık	562.508	23.355.961	2.813.076	79.958	26.811.503
Dönem içinde yapılan ödemeler	(331.848)	(17.422.299)	(1.814.627)	-	(19.568.774)
Konusu kalmayan karşılık	-	(4.235.030)	(409.726)	-	(4.644.756)
30 Eylül 2017 itibarıyla	<u>1.096.760</u>	<u>4.576.573</u>	<u>3.380.297</u>	<u>79.958</u>	<u>9.133.588</u>

(*) Karşılıklar Grup aleyhine açılmış iş davaları ve vergi cezalarına ilişkin dava tutarlarını içermektedir. İş davaları, ayrılan personelin açtığı işe iade, iş akdinden doğan alacak ve iş akdinden doğan tazminat davalarına ilişkin davalardan oluşmakta; vergi davaları ise cezalı katma değer vergisi, kurumlar vergisi, damga vergisi, geçici vergi ile gecikme cezası ve vergi ziyai konularından oluşmaktadır.

Grup’a karşı açılan ve halen devam etmekte olan davalar için ayrılan karşılıklar, Grup’un davacılar karşı olan yasal yükümlülüğünün yönetim tarafınca belirlenen en yakın tahminini temsil eder. 2018 ve 2017 yılında kayıtlara alınan karşılık Grup aleyhine açılmış personel davaları ve vergi cezalarına ilişkin tutarı içermektedir. Devam etmekte olan dava sayısı birden fazla olduğundan muhtemel nakit çıkışları farklı dönemlerde olacaktır. Bilanço tarihi itibarıyla ayrılmış karşılığın 4.903.316 TL’si Grup aleyhine açılmış işe iade davalarından, 9.900 TL’si vergi cezalarından oluşmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

17. TAAHHÜTLER

	<u>Döviz cinsi</u>	<u>Tutar</u>	<u>Döviz kuru</u>	<u>30 Eylül 2018</u>
İpotekler	ABD Doları	-	5,9902	-
	TL	181.500.000	1,0000	181.500.000
				<u>181.500.000</u>
Verilen kefaletler (*)	TL	1.440.000	1,0000	1.440.000
	AVRO	-	6,9505	-
	ABD Doları	-	5,9902	-
				<u>1.440.000</u>
Verilen teminat mektupları	TL	11.185.396	1,0000	11.185.396
	AVRO	6.294.750	6,9505	43.751.660
	ABD Doları	203.032	5,9902	1.216.202
				<u>56.153.258</u>
Rehinler (**)	TL	-	1,0000	-
				<u>-</u>
				<u>239.093.258</u>
				<u>239.093.258</u>
	<u>Döviz cinsi</u>	<u>Tutar</u>	<u>Döviz kuru</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
İpotekler	ABD Doları	-	3,7719	-
	TL	168.600.000	1,0000	168.600.000
				<u>168.600.000</u>
Verilen kefaletler (*)	TL	-	1,0000	-
	AVRO	-	4,5155	-
	ABD Doları	-	3,7719	-
				<u>-</u>
Verilen teminat mektupları	TL	12.850.807	1,0000	12.850.807
	AVRO	6.284.750	4,5155	28.378.789
	ABD Doları	127.167	3,7719	479.661
				<u>41.709.257</u>
Rehinler (**)	TL	-	1,0000	-
				<u>-</u>
				<u>210.309.257</u>
				<u>210.309.257</u>

(*) Verilen kefaletler alınan banka kredilerine karşılık garanti niteliğinde verilmiştir. 30.09.2018 tarihi itibarıyla şirketimiz, ilişkili taraflarından olan Saba İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına 1.440.000 TL kefalet vermiştir. (2017: Yoktur.)

(**) Rehinler alınan taşıt kredilerine karşılık garanti niteliğinde verilmiştir.

28 Aralık 2011 tarihli Kartepe/Kocaeli tesisinde bulunan fabrika binasının satış anlaşmasına göre söz konusu gayrimenkulün teslim tarihinden önce oluşmuş ve daha sonra ortaya çıkabilecek her türlü yasal, maddi ve idari sorumluluklar Şirket’e aittir. Teslim tarihine kadar Şirket’in faaliyetleri neticesinde gerçekleşmiş olan ve devir tarihindeki çevre mevzuatına aykırılık teşkil eden hususlardan dolayı uygulanabilecek cezanın azami tutarı 3.000.000 ABD Doları ile sınırlandırılmış olup, cezanın bu tutarı aşması halinde Şirket’ten herhangi bir talepte bulunulamayacaktır. Bilanço tarihi itibarıyla Grup yönetimi söz konusu durum ile ilgili nakit çıkışı beklemediği için konsolide finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

17. TAAHHÜTLER (devamı)

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup’un teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

Grup Tarafından Verilen TRİ’ler

	TL karşılığı	30 Eylül 2018		
		ABD Doları	Avro	TL
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı				
-Teminat	56.153.258	203.032	6.294.750	11.185.396
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	181.500.000	-	-	181.500.000
	237.653.258	203.032	6.294.750	192.685.396
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı				
-Teminat	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-
	-	-	-	-
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı	1.440.000	-	-	1.440.000
D. Diğer Verilen TRİ’lerin Toplam Tutarı	-	-	-	-
Toplam	239.093.258	203.032	6.294.750	194.125.396

	TL karşılığı	31 Aralık 2017		
		ABD Doları	Avro	TL
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı				
-Teminat	41.709.257	127.167	6.284.750	12.850.807
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	168.600.000	-	-	168.600.000
	210.309.257	127.167	6.284.750	181.450.807
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı				
-Teminat	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-
	-	-	-	-
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİ’lerin Toplam Tutarı	-	-	-	-
Toplam	210.309.257	127.167	6.284.750	181.450.807

Şirket’in vermiş olduğu diğer TRİ’lerin özkaynaklara oranı 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla %0’dır (31 Aralık 2017: %0).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

17. TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 itibarıyla Grup’un iptal edilemez nitelikteki faaliyet kiralamalarına ilişkin koşullu yükümlülüğü aşağıdaki gibidir:

	AVRO	TL	30 Eylül 2018
Vadesi 1 yıldan az	3.068	12.175.042	12.196.366
Vadesi 1 ile 5 yıl arasında	-	17.185.588	17.185.588
	3.068	29.360.630	29.381.954

	AVRO	TL	31 Aralık 2017
Vadesi 1 yıldan az	16.874	8.572.653	8.648.847
Vadesi 1 ile 5 yıl arasında	-	14.064.491	14.064.491
	16.874	22.637.144	22.713.338

Grup’un faaliyet kiralamaları gideri genel olarak satış personeline verilen kiralık araçlara ödenen tutarlardan oluşmaktadır. 30 Eylül 2018 tarihinde sona eren döneme ait faaliyet kiralamaları ödemelerine ilişkin toplam gider 8.262.658 TL’dir (1 Ocak – 30 Eylül 2017: 4.808.926 TL).

18. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Personele ödenecek ücretler	333.462	359.893
Ödenecek vergi ve fonlar	2.626.248	2.509.172
Ödenecek sosyal güvenlik primleri	6.810.360	6.647.620
	9.770.070	9.516.685

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Kullanılmayan izin karşılığı	5.159.902	5.763.672
Satış prim karşılığı	2.518.471	2.662.861
Kıdem teşvik ve yönetici prim karşılıkları	-	179.165
Diğer borç ve gider karşılıkları	18.920.145	15.416.561
	26.598.518	24.022.259

Grup, kullanılmamış izinleri, bir yıllık dönem içerisinde çalışanlarına kullanılabileceğinden, çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar hesabında takip etmektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

18. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

	Kullanılmayan izin karşılığı	Satış prim karşılığı	Kıdem teşvik ve yönetici prim karşılıkları	Toplam
1 Ocak 2018 itibarıyla karşılık	5.763.672	2.662.861	179.165	8.605.698
Dönem içinde eklenen karşılık	2.546.847	10.642.647	-	13.189.494
Dönem içinde yapılan ödemeler	(3.150.617)	(10.787.037)	(179.707)	(14.117.361)
Çevrim farkları	-	-	542	542
30 Eylül 2018 itibarıyla karşılık	5.159.902	2.518.471	-	7.678.373
1 Ocak 2017 itibarıyla karşılık	6.476.942	2.072.603	167.162	8.716.707
Dönem içinde eklenen karşılık	1.640.201	8.853.162	-	10.493.363
Dönem içinde yapılan ödemeler	(2.854.263)	(9.309.698)	-	(12.163.961)
Çevrim farkları	-	-	1.563	1.563
30 Eylül 2017 itibarıyla karşılık	5.262.880	1.616.067	168.725	7.047.672

Kıdem tazminatı karşılıkları

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu’nun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı Yasalar ile Değişik 60’ncı Maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun’dan çıkarılmıştır.

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla ödenebilir kıdem tazminatı, aylık 5.434,42 TL (31 Aralık 2017: 5.001,76 TL) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Grup’un, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 (“Çalışanlara Sağlanan Faydalar”), Grup’un yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla, mali tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, yıllık %10,50 enflasyon ve %14 faiz oranı varsayımlarına göre yaklaşık %3,17 olarak elde edilen reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır (31 Aralık 2017: %2,78). Emekli olma olasılığına ilişkin kullanılan tahmini oran da %88,53 (2017: %88,15) olarak dikkate alınmıştır. Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, Grup’un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Temmuz 2018 tarihinden itibaren geçerli olan 5.434,42 TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

18. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Kıdem tazminatı karşılıkları (devamı)

Kıdem tazminatındaki değişim aşağıdaki şekildedir:

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017
1 Ocak itibarıyla karşılık	19.124.188	16.794.674
Hizmet maliyeti	3.770.582	3.691.602
Faiz maliyeti	461.414	386.370
Ödenen kıdem tazminatları	(1.438.721)	(2.628.822)
Aktüeryal (kazanç) / kayıp	(553.167)	494.121
30 Eylül itibarıyla karşılık	21.364.296	18.737.945

19. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
<u>Diğer Dönen Varlıklar</u>		
Devreden KDV	26.242.872	11.345.758
Diğer KDV	945.017	1.034.132
	27.187.889	12.379.890

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
<u>Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler</u>		
Ödenecek vergi ve fonlar	1.482.159	1.446.889
	1.482.159	1.446.889

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

20. ANA ORTAKLIĞA AİT ÖZKAYNAKLAR

Sermaye

Ortaklar	%	30 Eylül 2018	%	31 Aralık 2017
Eastpharma SARL	82,2	164.424.760	82,2	164.424.760
Diğer	17,8	35.594.528	17,8	35.594.528
Nominal sermaye	100,0	200.019.288	100,0	200.019.288
Sermaye düzeltme farkları		140.080.696		140.080.696
Geri alınan paylar (-)		(28.847)		(28.847)
Düzeltilmiş sermaye		340.071.137		340.071.137

30 Eylül 2018 itibarıyla Şirket sermayesi beheri 0,01 TL tutarında toplam 20.001.928.768 adet C grubu adi hisse, 5 adet B grubu imtiyazlı hisse ve 5 adet A grubu imtiyazlı hissedenden oluşmaktadır (31 Aralık 2017: beheri 0,01 TL tutarında toplam 20.001.928.768 adet C grubu adi hisse, 5 adet B grubu imtiyazlı hisse ve 5 adet A grubu imtiyazlı hisse).

Adi hisse senedi

Her C grubu payın bir oy hakkı vardır. Kar dağıtımı; Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ana sözleşme hükümlerine göre, Yönetim Kurulu'nca alınan kararın Genel Kurul'ca onaylanması suretiyle yapılır.

İmtiyazlı hisse senedi

Her A ve B grubu imtiyazlı payın, adi hisse senedinin on katı oy hakkı vardır. Şirket'in ana sözleşmesine göre safi kardan %5 kanuni yedek akçe ile ödenmesi gereken vergiler ayrıldıktan ve ödenmiş sermayenin %6'sı oranında bir indirim yapıldıktan sonra bulunacak meblağın %10'u A grubu imtiyazlı hisse senedi sahiplerine müktesep hak olarak verilir. Geriye kalan karın tamamı veya bir kısmı, normal hisselerle her hisseye eşit miktarda dağıtılmak üzere tahsis edilebilir.

A ve B hisselerinin şirket tasfiyesi sırasında herhangi bir imtiyazı bulunmamaktadır. Tasfiye Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre yapılır. Şirket'in 27 Nisan 2007 tarihinde yapılan Genel Kurul Toplantısında; hisse senetlerinin nominal değeri 5274 sayılı TTK'da değişiklik yapılmasına dair kanun kapsamında 1 Kr olarak değiştirilmiş olup bunun sonucunda toplam 100 adet olan imtiyazlı paylar 10 adete indirilmiştir.

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 itibarıyla sermaye ve benzeri özkaynaklar altında gösterilen kalemlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Sermaye	200.019.288	200.019.288
Paylara ilişkin primler/iskontolar	2.870.803	2.870.803
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	150.864.955	150.864.955
Geri alınan paylar (-)	(28.847)	(28.847)
	353.726.199	353.726.199

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

20. ANA ORTAKLIĞA AİT ÖZKAYNAKLAR (devamı)

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Yasal yedekler Türk Ticaret Kanunu’na göre ayrılan birinci ve ikinci tertip yasal yedeklerden oluşmaktadır ve hissedarlara dağıtılamazlar. Birinci tertip yasal yedekler, tüm yedekler tarihi ödenmiş sermayenin %20’sine erişene kadar, geçmiş dönem ticari karından yıllık %5 oranında ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler, birinci tertip yasal yedek ve temettülerden sonra, tüm nakdi temettü dağıtımlarından yıllık %10 oranında ayrılır.

SPK’nın 1 Ocak 2008 tarihine kadar geçerli olan gereklilikleri uyarınca enflasyona göre düzeltilen ilk finansal tablo denkleştirme işleminde ortaya çıkan ve “geçmiş yıllar zararı”nda izlenen tutarı, SPK’nın kar dağıtımına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, enflasyona göre düzeltilmiş finansal tablolara göre dağıtılabilecek kar rakamı bulunurken indirim kalemi olarak dikkate alınmaktaydı. Bununla birlikte, “Geçmiş yıllar zararları”nda izlenen söz konusu tutar, varsa dönem karı ve dağıtılmamış geçmiş yıl karları, kalan zarar miktarının ise sırasıyla olağanüstü yedek akçeler, yasal yedek akçeler, özkaynak kalemlerinin enflasyon muhasebesine göre düzeltilmesinden kaynaklanan sermaye yedeklerinden mahsup edilmesi mümkün bulunmaktaydı.

Yine 1 Ocak 2008 tarihine kadar geçerli olan uygulama uyarınca, enflasyona göre düzeltilen ilk finansal tablo düzenlenmesi sonucunda özkaynak kalemlerinden “Sermaye, Emisyon Primi, Yasal yedekler, Statü yedekleri, Özel yedekler ve Olağanüstü yedek” kalemlerine bilançoda kayıtlı değerleri ile yer verilmekte ve bu hesap kalemlerinin düzeltilmiş değerleri toplu halde özkaynak grubu içinde “Özsermaye enflasyon düzeltilmesi farkları” hesabında yer almaktaydı. Tüm özkaynak kalemlerine ilişkin “Özsermaye enflasyon düzeltilmesi farkları” sadece bedelsiz sermaye artırımını veya zarar mahsubunda, olağanüstü yedeklerin kayıtlı değerleri ise, bedelsiz sermaye artırımını; nakit kar dağıtımını ya da zarar mahsubunda kullanılabilmekteydi.

Yabancı para çevirim farkları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıkların finansal tabloları, KGK tarafından yayımlanmış TMS/TFRS’ler uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası’na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevirim farkları kalemi altında muhasebeleştirilmektedir.

Geçmiş yıl karları

Grup’un 30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerinde sırasıyla 118.239.042 TL ve 25.988.867 TL tutarında geçmiş yıl karı bulunmaktadır. Geçmiş yıl karları içerisinde 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla 26.410.082 TL olağanüstü yedek bulunmaktadır (31 Aralık 2017: 26.410.082 TL).

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

21. SATIŞLAR VE SATIŞLARIN MALİYETİ

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
<u>Hasılat (net)</u>				
Beşeri ilaç satış geliri	675.657.167	211.338.145	553.338.874	167.129.328
Veteriner ve tarım ilaçları satış geliri	49.434.673	16.322.798	37.139.940	10.255.571
Diğer gelirler	9.630.399	2.490.364	7.243.216	1.220.383
	<u>734.722.239</u>	<u>230.151.307</u>	<u>597.722.030</u>	<u>178.605.282</u>
	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
<u>Satışların maliyeti</u>				
İlk madde ve malzeme gideri	(253.408.823)	(69.514.608)	(177.916.561)	(60.184.329)
Direkt işçilik gideri	(20.030.472)	(6.108.196)	(17.045.429)	(5.612.566)
Genel üretim giderleri	(118.922.969)	(41.135.454)	(89.619.380)	(31.730.510)
Amortisman giderleri (Not 12)	(14.436.766)	(5.872.365)	(13.603.766)	(5.149.039)
Yarı mamul stoklarındaki değişim	22.304.956	8.772.032	14.887.262	7.534.486
Mamul stoklarındaki değişim	22.051.337	(589.725)	(8.846.686)	6.551.598
	<u>(362.442.737)</u>	<u>(114.448.316)</u>	<u>(292.144.560)</u>	<u>(88.590.360)</u>
Satılan ticari malların maliyeti(*)	<u>(5.297.918)</u>	<u>(1.911.558)</u>	<u>(50.838.448)</u>	<u>(15.557.342)</u>
	<u>(367.740.655)</u>	<u>(116.359.874)</u>	<u>(342.983.008)</u>	<u>(104.147.702)</u>

(*) Satılan ticari malların maliyeti Saba İlaç ürünlerinden oluşmaktadır.

22. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
Pazarlama giderleri (-)	(111.505.886)	(35.985.673)	(84.553.511)	(25.750.852)
Genel yönetim giderleri (-)	(68.509.470)	(26.234.644)	(53.897.519)	(19.057.481)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	(27.364.307)	(9.310.851)	(17.339.407)	(1.672.862)
	<u>(207.379.663)</u>	<u>(71.531.168)</u>	<u>(155.790.437)</u>	<u>(46.481.195)</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

22. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (devamı)

i) Araştırma ve Geliştirme Giderleri Detayı

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
Personel giderleri	(14.698.928)	(4.907.047)	(11.897.445)	(3.772.602)
İptal edilen projeler ve diğer giderler	(27.301.653)	(9.286.229)	(17.283.666)	(1.651.501)
	<u>(42.000.581)</u>	<u>(14.193.276)</u>	<u>(29.181.111)</u>	<u>(5.424.103)</u>
Personel ile ilgili aktifleştirilen geliştirme maliyetleri	14.636.274	4.882.425	11.841.704	3.751.241
	<u>(27.364.307)</u>	<u>(9.310.851)</u>	<u>(17.339.407)</u>	<u>(1.672.862)</u>

30 Eylül 2018 itibarıyla 14.893.421 TL’si maddi duran varlık, 37.469.377 TL’si maddi olmayan duran varlık olmak üzere toplamda 52.362.798 TL araştırma ve geliştirme harcaması gerçekleşmiştir (30 Eylül 2017: 40.665.528 TL). Bu bakiyenin 45.251.388 TL’si bilanço tarihi itibarıyla teşvik kapsamındadır (30 Eylül 2017: 33.789.458 TL). Söz konusu toplam harcama tutarının 14.636.274 TL’lik kısmı personel giderleriyle ilgili maliyetlerden oluşmak üzere toplam 52.350.091 TL’lik kısmı aktifleştirilmiştir. 30 Eylül 2018 itibarıyla 27.301.653 TL iptal edilen projeler ve diğer giderler tutarının 12.707 TL’si 2018 yılı girişlerinden harcanmıştır.

ii) Pazarlama Giderleri Detayı

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
Personel giderleri	(48.787.341)	(15.125.565)	(38.300.884)	(12.288.820)
Amortisman gideri	(271.619)	(90.858)	(558.758)	(158.247)
İsim hakkı gideri	(17.924.473)	(6.224.141)	(11.188.283)	(3.934.894)
Kira gideri	(8.150.198)	(2.388.795)	(6.275.905)	(2.064.534)
Seyahat-ulaşım-konaklama giderleri	(6.166.329)	(1.897.105)	(4.220.637)	(1.182.256)
Danışmanlık giderleri	(2.373.241)	(987.915)	(1.804.178)	(573.441)
Promosyon ürün ve reklam giderleri	(19.042.260)	(6.357.132)	(18.195.991)	(4.742.927)
Diğer giderler	(8.790.425)	(2.914.162)	(4.008.875)	(805.733)
	<u>(111.505.886)</u>	<u>(35.985.673)</u>	<u>(84.553.511)</u>	<u>(25.750.852)</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

22. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (devamı)

iii) Genel Yönetim Giderleri Detayı

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
Personel giderleri	(39.364.799)	(12.834.555)	(36.779.352)	(10.436.600)
Amortisman gideri	(9.838.976)	(3.646.873)	(7.835.089)	(2.772.190)
Kira gideri	(1.156.928)	(463.797)	(275.129)	(97.298)
Seyahat-ulaşım-konaklama giderleri	(3.339.158)	(1.161.235)	(1.745.057)	(375.673)
Danışmanlık giderleri	(7.177.541)	(3.191.284)	(2.927.372)	(994.288)
Promosyon ürün ve reklam giderleri	(84.307)	(57.593)	(239.808)	(91.713)
Diğer giderler	(11.017.490)	(5.896.633)	(7.298.517)	(5.347.134)
	<u>(71.979.199)</u>	<u>(27.251.970)</u>	<u>(57.100.324)</u>	<u>(20.114.896)</u>
Personel ile ilgili aktifleştirilen geliştirme maliyetleri	3.469.729	1.017.326	3.202.805	1.057.415
	<u>(68.509.470)</u>	<u>(26.234.644)</u>	<u>(53.897.519)</u>	<u>(19.057.481)</u>

23. NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
Personel giderleri	(102.851.068)	(32.867.167)	(86.977.681)	(26.498.022)
Amortisman gideri	(10.110.595)	(3.737.731)	(8.393.847)	(2.930.437)
İsim hakkı gideri (*)	(17.924.473)	(6.224.141)	(11.188.283)	(3.934.894)
Kira gideri	(9.307.126)	(2.852.592)	(6.551.034)	(2.161.832)
Promosyon ürün ve reklam giderleri	(19.126.567)	(6.414.725)	(18.435.799)	(4.834.640)
Seyahat-ulaşım-konaklama giderleri	(9.505.487)	(3.058.340)	(5.965.694)	(1.557.929)
Danışmanlık giderleri	(9.550.782)	(4.179.199)	(4.731.550)	(1.567.729)
İptal edilen projeler karşılığı	(27.301.653)	(9.286.229)	(17.283.666)	(1.651.501)
Diğer giderler	(19.807.915)	(8.810.795)	(11.307.392)	(6.152.867)
	<u>(225.485.666)</u>	<u>(77.430.919)</u>	<u>(170.834.946)</u>	<u>(51.289.851)</u>
Personel ile ilgili aktifleştirilen geliştirme maliyetleri	18.106.003	5.899.751	15.044.509	4.808.656
	<u>(207.379.663)</u>	<u>(71.531.168)</u>	<u>(155.790.437)</u>	<u>(46.481.195)</u>

(*) İsim hakkı gideri Roche ürünlerinin satışından dolayı Eastpharma S.A.R.L.'a dönem içerisinde ödenen tutarı göstermektedir. Eastpharma SARL 2008 yılında alınan 17 Roche ürününün Türkiye'deki haklarını elinde bulundurmaktadır. EastPharma S.A.R.L. ayrıca 1 adet Roche ürününün Türkiye dışında 17 ülkedeki haklarını da elinde bulundurmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

24. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri	44.027.910	29.766.018	2.643.402	(322.248)
Reeskont faiz gelirleri	64.859.408	25.039.970	40.878.072	14.051.127
Komisyon geliri (*)	270.229	80.959	1.359.971	411.331
Faiz gelirleri	4.554.730	1.933.260	3.409.332	873.904
Vade farkı geliri	1.101.457	566.725	411.276	114.960
Diğer gelirler	6.188.854	1.879.486	6.116.733	1.262.597
	<u>121.002.588</u>	<u>59.266.418</u>	<u>54.818.786</u>	<u>16.391.671</u>

(*) Komisyon gelirinin içinde Grup’un ilişkili şirketi Saba İlaç’ın ürünlerinin satışından elde edilen gelir bulunmaktadır (270.229 TL) (Not 6).

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gideri	(10.897.257)	(5.358.052)	(3.700.921)	922.542
Reeskont faiz giderleri	(71.429.142)	(28.776.153)	(41.747.555)	(13.954.636)
Diğer giderler	(5.246.147)	2.777.645	(2.098.968)	(35.601)
	<u>(87.572.546)</u>	<u>(31.356.560)</u>	<u>(47.547.444)</u>	<u>(13.067.695)</u>

25. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
Sabit kıymet satış karı	427.010	58.014	715.402	474.710
Sabit kıymet satış zararı	-	-	(754.332)	-
	<u>427.010</u>	<u>58.014</u>	<u>(38.930)</u>	<u>474.710</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

26. FİNANSMAN GİDERLERİ

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017	1 Temmuz- 30 Eylül 2017
Banka kredileri faiz giderleri	(51.841.265)	(24.008.600)	(30.115.227)	(10.307.435)
Tahvil faiz ve masraf giderleri	(25.346.047)	(11.265.554)	(10.852.468)	(3.804.049)
Toplam faiz giderleri	(77.187.312)	(35.274.154)	(40.967.695)	(14.111.484)
Eksi: duran varlıkların maliyetine dahil edilen tutar	3.350.989	1.688.228	1.564.803	576.179
	(73.836.323)	(33.585.926)	(39.402.892)	(13.535.305)
Net kur farkı gideri	(14.321.892)	(9.448.442)	(2.997.663)	(1.152.155)
Türev finansal araç gideri	-	-	(470.540)	-
Diğer finansman giderleri	(1.142.195)	(425.576)	(953.198)	(182.996)
	(89.300.410)	(43.459.944)	(43.824.293)	(14.870.456)

27. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)

Dönem vergi gideri ve ertelenen vergi

Vergi gideri, cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini kapsar. Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, gelir tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Dönem vergi gideri, finansal durum tablosu tarihi itibarıyla Grup'un bağlı ortaklıklarının ve özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarının faaliyet gösterdiği ülkelerde yürürlükte olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Türk Vergi mevzuatına göre, kanuni veya iş merkezleri Türkiye’de bulunan kurumlar, kurumlar vergisine tabidir.

Türk vergi sisteminde mali zararlar takip eden beş yıl içindeki mali karlar ile mahsup edilebilmekte olup, önceki yıllar kazançlarından (geriye dönük) mahsup mümkün değildir.

Ayrıca, kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yıl içinde ara dönemlerde beyan edilen matrahlar üzerinden %20 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılları vergilendirme dönemleri için %22 olacaktır) geçici vergi ödenmektedir.

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla vergi karşılığı yürürlükteki vergi mevzuatı çerçevesinde ayrılmıştır.

Şirket’in aktifinde iki yıldan uzun süre ile tutulan iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların %75’lik kısmı ile aynı süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazların satışından doğan kazançların %50’lik kısmı Kurumlar Vergisi Kanunu’nda öngörüldüğü üzere sermayeye eklenmesi veya 5 yıl süre ile pasifte özel bir fon hesabında tutulması şartı ile vergiden istisnadır.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca finansal durum tablosu tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren 3 yıl için geçerli vergi oranı %22 olarak değiştiği için, 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla ertelenmiş vergi hesaplamasında, 3 yıl içinde (2018, 2019 ve 2020 yılları içinde) gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %22 vergi oranı kullanılmıştır. Ancak, 2020 yılından sonrası için geçerli kurumlar vergisi oranı %20 olduğu için, 2020 sonrası gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçerli farklar için %20 vergi oranı kullanılmıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

27. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Dönem vergi gideri ve ertelenen vergi (devamı)

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

Vergi varlık ve yükümlülükleri

Kurumlar vergisi

Şirket ve konsolidasyon kapsamındaki Türkiye’de ve diğer ülkelerde kurulmuş bağlı ortaklık, iştirak ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları, faaliyetlerini sürdürdükleri ülkelerin yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir.

Türkiye’de kurumlar vergisi oranı %20’dir Ancak Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen Geçici 10’ncu madde uyarınca %20’lik kurumlar vergisi oranı, kurumların 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine (özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için ilgili yıl içinde başlayan hesap dönemlerine) ait kurum kazançları için %22 olarak uygulanacaktır. Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar ödenmektedir.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %20 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemleri için %22) geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 14 üncü gününe kadar beyan edip on yedinci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi mahsup edilebilir.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmektedir.

Türkiye’de mukim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye’de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye’de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir.

Türkiye’de mukim şirketlerden yine Türkiye’de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple Grup’un konsolide finansal tablolarına yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır. 30 Eylül 2018 ve 30 Eylül 2017 tarihli finansal durum tablolarında ödenecek vergi tutarları her bir Bağlı Ortaklık için netleştirilmiş olup, konsolide finansal tablolarda ayrı sınıflandırılmaktadır.

.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

27. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
<i><u>Cari vergi yükümlülüğü:</u></i>		
Cari kurumlar vergisi karşılığı	65.565	335.180
Matrah artırımı sonucu kurumlar vergisi karşılığı (*)	735.039	-
	<u>800.604</u>	<u>335.180</u>

(*)Vergi ve diğer bazı alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin 7143 sayılı Kanun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş ve 18.05.2018 tarihli resmi gazetede yayınlanmıştır.Söz konusu kanun hükümlerine göre; Grup, yasal süresi içinde kurumlar vergisi açısından 2016 ve 2017 yılları için, matrah artırımı hükümlerinden yararlanacaktır.Söz konusu yıllarla sınırlı olmak kaydıyla mali kar çıkan yıllarda kurumlar vergisi matrahı yasa çerçevesince belirli oranlarda artırılmış ve üzerinden %15 oranında kurumlar vergisi hesaplanmıştır.

Matrah artırımına gidilen yıllarla ilgili olarak, yasa gereği kurumlar vergisi kapmasında yeni bir vergi incelemesi olmayacaktır.

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017
Vergi gideri aşağıdakilerden oluşmaktadır:		
Cari vergi gideri	16.594.898	579.703
Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	(3.412.496)	1.779.933
Toplam vergi gideri	<u>13.182.402</u>	<u>2.359.636</u>

Dönem vergi giderinin dönem karı ile mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017
Faaliyetlerden elde edilen vergi öncesi kar	104.158.563	62.356.704
Geçerli vergi oranı	%22	%20
Hesaplanan vergi	22.914.884	12.471.341
Vergi etkisi:		
- araştırma ve geliştirme indirimleri	(5.472.385)	(7.035.641)
- etkin vergi oranı haricinde kullanılan indirimli vergi oranı etkisi	(1.582.910)	-
- matrah artırımı etkisi	-	-
- diğer	(2.677.187)	(3.076.064)
Gelir tablosundaki vergi karşılığı gideri	<u>13.182.402</u>	<u>2.359.636</u>

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

27. GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TFRS'ye göre hazırlanan konsolide finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı %22'dir (2017: %22).

Türkiye'de işletmelerin konsolide vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

Bilançoda ertelenmiş vergi bakiyeleri aşağıdaki şekilde gösterilmiştir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri):		
Maddi ve maddi olmayan varlıkların değerleme ve amortisman farkları	7.568.024	7.342.126
Kıdem tazminatı karşılığı	(4.700.145)	(4.207.321)
Stoklar	(3.128.701)	(3.107.444)
Kullanılmamış izin karşılığı	(1.135.178)	(1.268.008)
Verilen bedelsiz mal iskontoları	(1.116.831)	(875.466)
Fiyat düzenlemesi sonrası oluşan satış iadelerine dair gider tahakkukları	(302.276)	(321.884)
Şüpheli alacak karşılığı	(1.523.322)	(1.327.405)
Dava karşılığı	(1.080.908)	(851.132)
Diğer	(7.864.569)	(5.283.009)
	<u>(13.283.906)</u>	<u>(9.899.543)</u>

30 Eylül 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla sona eren dönem içindeki ertelenmiş vergi varlıkları hareketi aşağıda verilmiştir:

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017
Ertelenmiş vergi varlığı / (yükümlülüğü) hareketleri:		
1 Ocak itibarıyla açılış bakiyesi	9.899.543	11.064.371
Gelir tablosunda muhasebeleştirilen ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	3.412.496	(1.779.933)
Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilen vergi gideri / (geliri)	(110.633)	98.824
TFRS 9'un ilk uygulamasına ilişkin ertelenmiş vergi düzeltmesi (Not 2)	82.500	-
Çevrim kaybı	-	(56.003)
30 Eylül itibarıyla kapanış bakiyesi	<u>13.283.906</u>	<u>9.327.259</u>

Bilanço tarihi itibarıyla, Grup'un ileriki dönemlerde karlarından mahsup edilmek üzere devreden vergi zararları bulunmamaktadır (31 Aralık 2017 Yoktur.). Geçmiş yıl zararları bulunmadığından, söz konusu geçmiş yıl zararları üzerinden ertelenmiş vergi varlığı hesaplanmamıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

28. PAY BAŞINA KAZANÇ

	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017
Pay başına kazanç		
Ana ortaklığa ait net dönem karı	90.976.161	59.997.068
Tedavüldeki hisselerin ağırlıklı ortalama adedi	20.001.928.778	20.001.928.778
Pay başına düşen basit ve hisse başına bölünmüş kazanç (TL)	0,0045	0,0030

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

(a) Sermaye risk yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karlılığını artırmayı hedeflemektedir.

Grup’un sermaye yapısı 5’inci Not’ta açıklanan kredileri de içeren finansal borçlar, 4’üncü Not’ta açıklanan nakit ve nakit benzerleri ve sırasıyla 20’inci Not’ta açıklanan çıkarılmış sermaye, sermaye yedekleri, kar yedekleri ve geçmiş yıl karlarını da içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

30 Eylül 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla özkaynakların finansal borçlara oranı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Finansal borçlar	699.110.729	488.293.424
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri	(131.412.143)	(77.869.867)
Net borç	567.698.586	410.423.557
Toplam özkaynak	695.004.297	605.090.102
Yatırılan sermaye	1.496.320.534	1.178.537.002
Net borç / Yatırılan sermaye oranı	%38	%35

Grup’un sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler üst yönetim tarafından 3 aylık dönemde değerlendirilir. Üst yönetim değerlendirmelerine dayanarak, sermaye yapısını yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle olduğu kadar, temettü ödemeleri, yeni hisse ihracı yoluyla dengede tutulması amaçlanmaktadır.

Grup’un genel stratejisi önceki dönemden bir farklılık göstermemektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri

Grup faaliyetleri nedeniyle piyasa riski (kur riski, gerçeğe uygun değer faiz oranı riski, nakit akımı faiz oranı riski ve fiyat riski), kredi riski ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Grup’un risk yönetimi programı genel olarak mali piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır.

Risk yönetimi, Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar doğrultusunda vadeli alım/satım sözleşmeleri ile yürütülmektedir. Politika ve riskler Denetim Kurulu tarafından düzenli olarak izlenmektedir. Bu uygulamanın bir sonucu olarak Grup düzenli olarak risk performansı değerlendirmesi yapmaktadır.

(b.1) Kredi riski yönetimi

Finansal aracın taraflarından birinin sözleşmeye bağlı yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle Grup’a finansal bir kayıp oluşturması riski, kredi riski olarak tanımlanır. Grup, işlemlerini yalnızca kredi güvenilirliği olan taraflarla gerçekleştirme ve mümkün olduğu durumlarda teminat elde etme yoluyla kredi riskini azaltmaya çalışmaktadır. Grup’un maruz kaldığı kredi riskleri; müşterilerin finansal durumları ve kredi limitlerinin risk yönetimi komitesi tarafından takip edilerek ayda bir kez gözden geçirilmesiyle takip edilmektedir.

2018 yılında, Grup ürünlerinin önemli bir bölümünün dağıtımı Türkiye’deki en büyük iki ecza deposu tarafından yapılmaktadır. Söz konusu ecza depolarına yapılan satışların toplam satışlar içerisindeki payı, %27 ve %40’tır (30 Eylül 2017: %28 ve %38). 30 Eylül 2018 itibarıyla, bu iki ecza deposundan alacaklar %22 ve %33’tür (31 Aralık 2017 : %24 ve %29). Grup kredi riskini kredi limitlerini ve ticari alacak bakiyelerini takip ederek yönetmektedir.

İç derecelendirme bilgilerine göre değerlendirilen vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların kredi kalitesi aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Ticari alacaklar		
İç derecelendirme bilgilerine göre;		
A Grubu Müşteriler	280.261.932	238.640.500
B Grubu Müşteriler	9.167.687	4.554.616
C Grubu Müşteriler	37.096.475	37.044.137
	<u>326.526.094</u>	<u>280.239.253</u>

A Grubu Müşteriler : Herhangi bir teminat olmaksızın Kredi Komitesi tarafından uygun görülen ve Yönetim Kurulu Başkanı tarafından onaylanan kredi limiti tanımlanan müşterilerdir.

B Grubu Müşteriler : Var olan teminatına ilave olarak Kredi Komitesi tarafından uygun görülen ve Yönetim Kurulu Başkanı tarafından onaylanan kredi limiti tanımlanan müşterilerdir.

C Grubu Müşteriler : Bire bir teminat karşılığı (banka teminat mektubunun tamamı veya herhangi bir ipotek değerinin %70’i kadar) kredi limiti tanımlanan müşterilerdir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.1) Kredi riski yönetimi (devamı)

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalınan kredi riskleri

Finansal araç türleri itibariyle maruz kalınan kredi riskleri	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	
30 Eylül 2018					
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (*)	12.754.537	326.526.094	-	624.286	131.307.167
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	31.413.218	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	12.754.537	326.526.094	-	624.286	131.307.167
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	6.875.284	-	48.906	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(6.875.284)	-	(48.906)	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.1) Kredi riski yönetimi (devamı)

Finansal araç türleri itibarıyla maruz kalman kredi riskleri

Finansal araç türleri itibariyle maruz kalman kredi riskleri	Alacaklar				Bankalar daki Mevduat
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		
31 Aralık 2017	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (*)	11.793.094	280.239.253	-	460.429	77.801.915
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	27.980.140	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	11.793.094	280.239.253	-	460.429	77.801.915
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-
- teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı		-			
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	5.984.754	-	48.906	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(5.984.754)	-	(48.906)	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-
- Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

(b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.1) Kredi riski yönetimi (devamı)

Vadelerine Göre Alacaklar

30 Eylül 2018	<u>Ticari</u> <u>Alacaklar</u>	<u>Diğer</u> <u>Alacaklar</u>	<u>Bankalardaki</u> <u>Mevduat</u>	<u>Diğer</u>	<u>Toplam</u>
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	890.530	-	-	-	890.530
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	255.013	-	-	48.906	303.919
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	5.729.741	-	-	-	5.729.741
Toplam vadesi geçen alacaklar	6.875.284	-	-	48.906	6.924.190
Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-

Vadelerine Göre Alacaklar

31 Aralık 2017	<u>Ticari</u> <u>Alacaklar</u>	<u>Diğer</u> <u>Alacaklar</u>	<u>Bankalardaki</u> <u>Mevduat</u>	<u>Diğer</u>	<u>Toplam</u>
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	255.013	-	-	48.906	303.919
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	5.729.741	-	-	-	5.729.741
Toplam vadesi geçen alacaklar	5.984.754	-	-	48.906	6.033.660
Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-

(b.2) Likidite riski yönetimi

Likidite riski yönetimi ile ilgili esas sorumluluk, yönetim kuruluna aittir. Yönetim Kurulu, Grup Yönetimi'nin kısa, orta ve uzun vadeli fonlama ve likidite gereklilikleri için, uygun bir likidite riski yönetimi oluşturmuştur.

Grup'un likidite gereksiniminin başlıca nedeni fabrika, makine-tesisat ve demirbaş ağırlıklı yapılan Ar-Ge yatırımları ile ruhsatlandırma ve lisanslarla ilgili olarak yapılan yatırımlardan doğan işletme sermayesi ihtiyacıdır.

Yönetim Kurulu, Grup Yönetimi'nin kısa, orta ve uzun vadeli fonlama ve likidite gereklilikleri için, uygun bir likidite riski yönetimi oluşturmuştur. Grup, likidite riskini tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip etmek ve finansal varlık ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlamak suretiyle yönetir.

Likidite riski analizi

Aşağıdaki tablo, Grup'un türev niteliğinde olmayan finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Aşağıdaki tablolar, Grup'un yükümlülükleri iskonto edilmeden ve ödemesi gereken en erken tarihler esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu yükümlülükler üzerinden ödenecek faizler aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal Risk Faktörleri(devamı)

(b.2) *Likidite risk yönetimi (devamı)*

30 Eylül 2018

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter Değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca</u>	<u>3 aydan kısa</u>	<u>3-12 ay arası</u>	<u>1-5 yıl arası</u>
		<u>nakit</u> <u>çıkışlar toplamı</u>			
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Banka kredileri ve tahviller	699.110.729	881.332.106	280.314.393	160.508.512	440.509.201
Ticari borçlar	123.051.401	123.761.615	123.012.652	748.963	-
Toplam yükümlülük	822.162.130	1.005.093.721	403.327.045	161.257.475	440.509.201

31 Aralık 2017

<u>Sözleşme uyarınca vadeler</u>	<u>Defter Değeri</u>	<u>Sözleşme uyarınca</u>	<u>3 aydan kısa</u>	<u>3-12 ay arası</u>	<u>1-5 yıl arası</u>
		<u>nakit</u> <u>çıkışlar toplamı</u>			
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Banka kredileri ve tahviller	488.293.424	588.975.641	115.700.374	198.653.370	274.621.897
Ticari borçlar	67.025.460	69.211.811	68.279.516	932.295	-
Toplam yükümlülük	555.318.884	658.187.452	183.979.890	199.585.665	274.621.897

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.3) Piyasa riski yönetimi

Faaliyetleri nedeniyle Grup, döviz kurundaki (b.3.1 maddesine bakınız) ve faiz oranındaki (b.3.2 maddesine bakınız) değişiklikler ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır. Faiz oranıyla ilişkilendirilen riskleri kontrol altında tutabilmek için Grup, belirli bir oranda sabit ve değişken faizli kredi sözleşmeleri yapmaktadır.

Grup düzeyinde karşılaşılan piyasa riskleri, duyarlılık analizleri esasına göre değerlendirilmektedir.

Cari yılda Grup’un maruz kaldığı piyasa riskinde veya maruz kalınan riskleri yönetim ve ölçüm yöntemlerinde, önceki yıla göre bir değişiklik olmamıştır.

(b.3.1) Kur riski yönetimi

Yabancı para cinsinden işlemler, kur riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Grup, döviz cinsinden varlık ve yükümlülüklerinin Türk Lirası’na çevriminde kullanılan kur oranlarının değişimi nedeniyle, kur riskine maruzdur. Kur riski ileride oluşacak ticari işlemler, kayda alınan aktif ve pasifler arasındaki fark sebebiyle ortaya çıkmaktadır. Kur riski, onaylanmış politikalara dayalı olarak yapılan vadeli döviz alım/satım sözleşmeleri ile yönetilmektedir.

Aşağıdaki tablo her bir finansal enstrüman sınıfı için Şirket ve bağlı ortaklıklarının yabancı para riskini göstermektedir.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.3) Piyasa riski yönetimi (devamı)

(b.3.1) Kur riski yönetimi (devamı)

Döviz Pozisyonu Tablosu

	30 Eylül 2018					
	TL Karşılığı	ABD Doları	AVRO	CHF	GBP	Diğer
1. Ticari alacak	20.672.078	2.125.965	948.151	-	13.872	1.238.683
2a. Parasal finansal varlıklar	117.211.340	15.518.741	5.208.424	2.825	1.657	-
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
3. Diğer	47.909.509	1.197.935	5.757.903	33.823	64.844	-
4. DÖNEN VARLIKLAR	185.792.927	18.842.641	11.914.478	36.648	80.373	1.238.683
5. Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	-
6a. Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
7. Diğer	3.546.034	392.046	139.079	37.600	100	-
8. DURAN VARLIKLAR	3.546.034	392.046	139.079	37.600	100	-
9. TOPLAM VARLIKLAR	189.338.961	19.234.687	12.053.557	74.248	80.473	1.238.683
10. Ticari borçlar	33.312.333	1.266.654	2.569.649	1.278.888	-	36.278
11. Finansal yükümlülükler	24.491.576	-	3.523.714	-	-	-
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	57.803.909	1.266.654	6.093.363	1.278.888	-	36.278
14. Ticari borçlar	-	-	-	-	-	-
15. Finansal yükümlülükler	15.608.837	-	2.245.714	-	-	-
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	15.608.837	-	2.245.714	-	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	73.412.746	1.266.654	8.339.077	1.278.888	-	36.278
19. Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık /yükümlülük pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-	-
19.a Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-	-
19.b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık yükümlülük pozisyonu	115.926.215	17.968.033	3.714.480	(1.204.640)	80.473	1.202.405
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	64.470.672	16.378.052	(2.182.502)	(1.276.063)	15.529	1.202.405
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	-	-	-	-	-	-
23. Döviz varlıkların hedge edilen kısmının tutarı	-	-	-	-	-	-
24. Döviz yükümlülüklerin hedge edilen kısmının tutarı	-	-	-	-	-	-
25. İhracat	62.630.756	9.987.305	2.927.907	-	-	154.029
26. İthalat	453.862.464	39.790.253	25.752.587	5.251.290	560.185	-

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.3) Piyasa riski yönetimi (devamı)

(b.3.1) Kur riski yönetimi (devamı)

Döviz Pozisyonu Tablosu

31 Aralık 2017

	TL Karşılığı	ABD Doları	AVRO	CHF	GBP	Diğer
1. Ticari alacak	19.710.860	1.851.780	2.619.027	-	-	899.912
2a. Parasal finansal varlıklar	52.583.018	9.283.771	3.886.185	2.084	1.862	-
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
3. Diğer	32.394.714	1.665.254	3.429.656	2.531.957	170.608	-
4. DÖNEN VARLIKLAR	104.688.592	12.800.805	9.934.868	2.534.041	172.470	899.912
5. Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	-
6a. Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-
7. Diğer	601.548	64.500	52.550	31.250	100	-
8. DURAN VARLIKLAR	601.548	64.500	52.550	31.250	100	-
9. TOPLAM VARLIKLAR	105.290.140	12.865.305	9.987.418	2.565.291	172.570	899.912
10. Ticari borçlar	27.915.279	4.775.756	1.972.612	228.152	22.596	-
11. Finansal yükümlülükler	15.015.973	-	3.325.429	-	-	-
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	42.931.252	4.775.756	5.298.041	228.152	22.596	-
14. Ticari borçlar	-	-	-	-	-	-
15. Finansal yükümlülükler	13.292.572	-	3.583.000	-	-	-
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	13.292.572	-	3.583.000	-	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	56.223.824	4.775.756	8.881.041	228.152	22.596	-
19. Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık /yükümlülük pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-	-
19.a Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-	-
19.b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık yükümlülük pozisyonu (9-18+19)	49.066.316	8.089.549	1.106.377	2.337.139	149.974	899.912
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / yükümlülük pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	16.070.054	6.359.795	(2.375.829)	(226.068)	(20.734)	899.912
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	-	-	-	-	-	-
23. Döviz varlıkların hedge edilen kısmının tutarı	-	-	-	-	-	-
24. Döviz yükümlülüklerin hedge edilen kısmının tutarı	-	-	-	-	-	-
25. İhracat	68.997.371	18.292.471	-	-	-	-
26. İthalat	264.615.632	32.846.534	25.391.444	5.875.588	672.698	-

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.3) Piyasa riski yönetimi (devamı)

(b.3.1) Kur riski yönetimi (devamı)

Kur riskine duyarlılık

Grup içindeki şirketlerin fonksiyonel para birimi TL'dir, başlıca ABD Doları ve Avro cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un ABD Doları, Avro ve diğer döviz kurlarındaki %20'lik artışa ve azalışa olan duyarlılığını göstermektedir. %20'lik oran, üst düzey yöneticilere Grup içinde kur riskinin raporlanması sırasında kullanılan oran olup, söz konusu oran yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade etmektedir. Duyarlılık analizi sadece yıl sonundaki açık yabancı para cinsinden parasal kalemleri kapsar ve söz konusu kalemlerin yıl sonundaki %20'lik kur değişiminin etkilerini gösterir (31 Aralık 2017: %10). Bu analiz, dış kaynaklı krediler ile birlikte Grup içindeki yurt dışı faaliyetler için kullanılan, krediyi alan ve de kullanan tarafların fonksiyonel para birimi dışındaki kredilerini kapsamaktadır. Pozitif değer, kar/zarardaki artışı ifade eder. Özkaynak etkisi bulunmamaktadır.

Kur Riskine Duyarlılık Tablosu

30 Eylül 2018

	Kar / Zarar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında % 20 değişmesi halinde		
1 - ABD Doları net varlık / yükümlülüğü	19.621.562	(19.621.562)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- ABD Doları net etki (1 +2)	19.621.562	(19.621.562)
AVRO'nun TL karşısında % 20 değişmesi halinde		
4 - AVRO net varlık / yükümlülük	(3.033.896)	3.033.896
5 - AVRO riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- AVRO net etki (4+5)	(3.033.896)	3.033.896
Diğer döviz kurlarının TL karşısında % 20 değişmesi halinde		
7- Diğer döviz net varlık / yükümlülüğü	(1.297.451)	1.297.451
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- Diğer Döviz Varlıkları net etki (7+8)	(1.297.451)	1.297.451
TOPLAM (3 + 6 +9)	15.290.215	(15.290.215)

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası "TL" cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.3) Piyasa riski yönetimi(devamı)

(b.3.1) Kur riski yönetimi (devamı)

Kur riskine duyarlılık (devamı)

Kur Riskine Duyarlılık Tablosu

31 Aralık 2017

	Kar / Zarar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında % 10 değişmesi halinde		
1 - ABD Doları net varlık / yükümlülüğü	2.398.851	(2.398.851)
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- ABD Doları net etki (1 +2)	2.398.851	(2.398.851)
AVRO'nun TL karşısında % 10 değişmesi halinde		
4 - AVRO net varlık / yükümlülük	(700.083)	700.083
5 - AVRO riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- AVRO net etki (4+5)	(700.083)	700.083
Diğer döviz kurlarının TL karşısında % 10 değişmesi halinde		
7- Diğer döviz net varlık / yükümlülüğü	(7.687)	7.687
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- Diğer Döviz Varlıkları net etki (7+8)	(7.687)	7.687
TOPLAM (3 + 6 +9)	1.691.081	(1.691.081)

(b.3.2) Faiz oranı riski yönetimi

Grup'un sabit ve değişken faiz oranları üzerinden borçlanması, Grup'u faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. Söz konusu risk, Grup tarafından, sabit ve değişken oranlı borçlar arasında uygun bir dağılım yapılmak suretiyle, yönetilmektedir. Riskten korunma stratejileri, faiz oranı beklentisi ve tanımlı olan risk ile uyumlu olması için düzenli olarak değerlendirilmektedir. Böylece optimal riskten korunma stratejisinin oluşturulması, gerek bilançonun pozisyonunun gözden geçirilmesi gerekse faiz harcamalarının farklı faiz oranlarında kontrol altında tutulması amaçlanmaktadır.

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla, toplam borçluluğun %29'u değişken faizli Türk Lirası ve AVRO yükümlülüklerden oluşmaktadır.

Faiz oranı duyarlılığı

Aşağıdaki duyarlılık analizleri raporlama tarihinde türevsel olmayan enstrümanların maruz kaldığı faiz oranı riskleri baz alınarak belirlenmiştir. Değişken faizli yükümlülüklerin analizinde yıl sonundaki bakiyenin tüm yıl boyunca var olduğu varsayımı kullanılmıştır. Grup yönetimi, faiz oranlarında 50 baz puanlık bir dalgalanma beklemektedir. Söz konusu tutar, Grup içinde üst düzey yönetime yapılan raporlamalarda da kullanılmaktadır.

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

29. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

b) Finansal risk faktörleri (devamı)

(b.3) Piyasa riski yönetimi(devamı)

(b.3.2) Faiz oranı riski yönetimi(devamı)

Faiz oranı duyarlılığı (devamı)

Faiz Pozisyonu Tablosu

	<u>30 Eylül 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>
Sabit Faizli Araçlar		
Finansal Varlıklar	-	-
Finansal Yükümlülükler	499.684.721	369.373.299
Değişken Faizli Finansal Araçlar		
Finansal Varlıklar	-	-
Finansal Yükümlülükler	199.426.008	118.920.125
	<u>699.110.729</u>	<u>488.293.424</u>

Raporlama tarihinde faiz oranlarında 50 baz puanlık bir yükseliş olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda 30 Eylül 2018 itibariyle net dönem karı 686.378 TL azalmaktadır. (30 Eylül 2017: 608.438 TL azalmaktadır). Özkaynak etkisi bulunmamaktadır. Raporlama tarihinde faiz oranlarında 50 baz puanlık bir azalış olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda Grup'un net dönem karını aynı tutarda arttırmaktadır.

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

30. FİNANSAL ARAÇLAR

	Etkin faiz yöntemine göre ölçülen krediler ve alacaklar (nakit ve nakit benzerleri dahil)	Satılmaya hazır finansal varlıklar	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yükümlülükler	Defter değeri	Not
30 Eylül 2018					
Finansal varlıklar					
Nakit ve nakit benzerleri	131.412.143	-	-	131.412.143	4
Ticari alacaklar (ilişkili şirket bakiyeleri dahil)	339.280.631	-	-	339.280.631	7
<u>Finansal yükümlülükler</u>					
Finansal borçlar	-	-	699.110.729	699.110.729	5
Ticari borçlar (ilişkili şirket bakiyeleri dahil)	-	-	123.051.401	123.051.401	7
	Etkin faiz yöntemine göre ölçülen krediler ve alacaklar (nakit ve nakit benzerleri dahil)	Satılmaya hazır finansal varlıklar	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yükümlülükler	Defter değeri	Not
31 Aralık 2017					
<u>Finansal varlıklar</u>					
Nakit ve nakit benzerleri	77.869.867	-	-	77.869.867	4
Ticari alacaklar (ilişkili şirket bakiyeleri dahil)	292.032.347	-	-	292.032.347	7
<u>Finansal yükümlülükler</u>					
Finansal borçlar	-	-	488.293.424	488.293.424	5
Ticari borçlar (ilişkili şirket bakiyeleri dahil)	-	-	67.025.460	67.025.460	7

DEVA HOLDİNG A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

30 EYLÜL 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe para birimi Türk Lirası “TL” cinsinden ifade edilmiştir.)

30. FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal araçlar kategorileri (devamı)

Grup’un finansal varlıklarının ve yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değeri, söz konusu varlıkların ve yükümlülüklerin defter değerine yaklaşık tutardadır.

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

30 Eylül 2018 itibarı ile Grup’un yukarıda belirtilen seviyelerle değerlendirilen herhangi bir finansal varlık ve yükümlülüğü bulunmamaktadır (31 Aralık 2017: Bulunmamaktadır).

31. BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Bulunmamaktadır.